

Debesuota, dieną 35°, naktį 30°
Saulė teko 8:15, leidžiasi 5:45

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian In The United States

VOL. LV

Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

Chicago, Ill. — Trečiadienis, Sausio-January 16 d., 1974 m.

Kaina 15c

13

ČIKAGAI VĖL GRESIA VALDIŠKI PASTATAI

KONGRESAS TIRIA GAZOLINO KRIZĘ

WASHINGTONAS. — Vyriausybė paskelbė energijos taupymo taisykles, kurias pavadino "normavimu be kuponų". Visi alyva šildomi pastatai turi sumažinti šilumą 6 laipsniais, nes gaus iš alyvos urmininkų mažiau alyvos. Automobilių savininkai praeitį savaitę nesudeginti daugiau kaip 10 gal. gazolino. Taxi bendrovės gaus tiek gazolino, kiek pirkto 1972 m. Gazolino stotys gaus 15-20 nuosimėjų mažiau, nes gazolino bus gaminama 5% mažiau, negu buvo gaminama 1972 m.

Kongrese jau pradėjo apklausinėti energijos krizės klausimu. Federalinės energijos valdybos direktorius William Simon pareiškė, kad tikrai trūksta gazolino ir kito skysto kuro. Energijos krizė esanti tikra, nes kuro pareikalavimas padidėjęs, o gamyba sumažėjusi. Krizė, gal, bus mažesnė, negu anksčiau buvo laukta, tačiau ji yra ir užsities dar ilgą laiką.

Kitą nuomonę komitete pareiškė Ralph Nader, vartotojų reikalų gynėjas. Jis kaltino vyriausybę, kuri kartu su naftos bendrovėmis apiplėšianti žmones. Krizė esanti dirbtinai sukurta bendrovių, siekiančių didesnio pelno. Bendrovės kombinacijos pakelti kainas, gauti bilijonus dol. pelno, jos manipuliuojančios rinką siekiančios išvaryti mažuosius naftos pirklius iš biznio, o vyriausybė, kaip aidas, pritarianti visiems naftos bendrovių sprendimams.

Sen. Frank Church iš Idaho pareikalavo iš vyriausybės slapto dokumentų, kurie liečia naftos reikalus. Tuose dokumentuose yra dar prezidento Eisenhowero nutarimai, labai palankūs didžioms naftos bendrovėms, kurių interesai Irane buvo apatariami vyriausybės Saugumo Taryboje ir valstybės departamente. Naftos bendrovės gavusios įvairių privilegijų pirmiausia su pasiteisinimu, kad Iraną gali užimti Sovietų Sąjunga, o vėliau, — šaltjo karo sąskaitai. Tais laikais ir prasidėjęs specialus naftos bendrovių traktavimas, kuris dabar atnešęs vaisius — energijos krizę.

Vyriausybė jau davė leidimą bendrovėms ieškoti naftos šaltinių jūroje prie Floridos krantų. Ši sprendimą gamtos mylėtojai bandė sustabdyti per teismą, tačiau nepavyko. Bijoma, kad naftos grėžimo bokštai pakens Floridos kurortams, nors vyriausybės pareigūnai tvirtina, kad bokštų paprasta akimi iš jūros kranto nebus galima matyti.

Sovietų ministeris ragina ginkluotis

MASKVA. — Sovietų gynybos ministeris Andrejus Grečko pasakė praėjusią savaitę kalbą Kazanėje. Jis ragino toliau stiprinti karines Sovietų Sąjungos jėgas, nes Viduriniųjų Rytų karas parodė, kad pasaulyje vyksta aštrūs prieštaravimai ir politinė kova. Jis nurodė, kad komunistų partija visada pabrėžia, kad negalima leisti sumažėti sovietų liaudies budrumui ir atsipti revoliucijos ginklams.

Maršalas Grečko neminėjo savo kalboje nei Vienoje vykstančių derybų dėl kariuomenių sumažinimo Europoje nei Ženevos derybų dėl strateginių ginklų apribojimo. Jo nuomone, santykių pagerėjimas atsirado tik todėl, kad socialistinės valstybės laimėjo karo jėgų lenktynes. Jis pabrėžė, kad negalima nedaverti pavojaus, kurie gresia iš imperializmo pusės.

IŠ VISO PASAULIO

PHNOM PENHAS. — Komunistų jėgos Kambodijoje vėl perkirto svarbų vieškelį, einantį iš sostinės į pajūri.

SAIGONAS. — P. Vietnamo helikopteriai nugabeno kareivius, kurie atsiėmė iš komunistų prie Kambodijos sienos esantį Le Minh fortą. Jis vėliau bus sustiprintas 2,000 kareivių daliniu, pranešė Saigono gynybos ministerija.

LONDONAS. — Britanijos vyriausybė tęsia derybas su darbo unių vadovybe. Geležinkelio mašinistai 24 val. streikavo. Unių centras bando įtikinti vyriausybę, kad algų pakėlimas angliakasiams nebūtina atidarys duris kitų unių reikalavimams.

TUNISAS. — Tuniso vyriausybėje padaryta eilė pakeitimų. Atleistas užsienio reikalų ministras Masmoudi, kuris pareiškė prancūzų televizijoje, kad jis sieks Tunisą sujungti ne su Libija, bet su Alžiru.

ROMA. — Liepos 31 d. Valiutos Fondas turėjo paskelbti pasaulio valiutų reformą, tačiau energijos krizė ir naftos kainų pakėlimas šias reformas atidėjo ilgesniam laikui, nes daug pramonės valstybių atsidūrė sunkesnėje padėtyje.

WASHINGTONAS. — Naujasis ambasadorius Meksikai davė priesaiką. Patyręs diplomatas Joseph John Jova buvo prezidento Noxono paskirtas, nes jo prašė Meksikos vyriausybė.

WASHINGTONAS. — Gynybos departamentas paskelbė, kad bus sumažintos Amerikos ginkluotos jėgos. Armija bus 22,000 vyrų mažesnė, karo laivynas neteks 15,000 ir aviacija — 21,000. Iki liepos mėn. ginkluotos jėgos turės 2,17 mil. kareivių.

ČIKAGA. — Čikagos Simfoninis orkestras šį rudenį vėl ruošiasi gastroluoti Europoje, kur numatyta 13 koncertų. Orkestras važinėjo 1971 m. rudenį ir turėjo didelį pasisekimą. Koncertams dirigavo Georg Solti, kelionė kainuota 300,000 dol. Norima pademonstruoti, kad Čikaga yra ne vien pramonės centras, bet ir kultūros židiny.

BURLINGAME. — Dainininkui Bing Crosby buvo padaryta plaučių operacija, išimtas auglys, kuris esąs ne piktybinis. Vieno plaučio išpauia du penktadaliai. Daktarai sako, kad į plautį buvo įsitemęs retas "pelėsis". Turima vilčių, kad Crosby pasveiks.

VATIKANAS. — Vyskupas Giacomo Martin, popiežiaus rūmų prefektas, pareiškė, kad popiežius Paulius mėgstas pajaukauti. Neseniai popiežius pasakė grupėi "džianitorių", kad šv. Petras yra vartų saugotojas, popiežius esąs šlavikas. Taigi, jie visi esą kolegos.

NEW DELHI. — Indijoje žuvo 10 žmonių ir šimtai buvo sužeisti riaušėse Gujarato provincijoje, kur žmonės demonstruoja prieš aukštas maisto kainas.

MASKVA. LIETUVA. PO RUSIŠKOS MEŠKOS LEPŠE.

Tokių užrašų tilpo Amerikos Lenkų Susivienijimo organe "Dziennik Zwiazkowy" paties to dienraščio vyr. redaktoriaus Jan F. Krawiec braižinys, vaizduojantis Lietuvą sovietų okupacijoje.

PRAVDA VĖL KOLIOJA SOLŽENICINĄ JIS NUSIPELNEŠ IŠDAVIKO LIKIMO

MASKVA. — Sovietų Pravda paskelbė I. Solovjevo straipsnį: "Išdavimo kelias", kuriame puolamas Nobelio premijos laureatas Aleksandras Solženicinas. Straipsnyje sakoma, kad rašytojas už savo knygą "Gulago archipelagą" yra vertas išdaviko likimo. Kaip žinoma, sovietų įstatymai baudžia valstybės išdavimą mirties bausme. Pravdos straipsnį ištaisė pakartoję Tass agentūra ir skelbė Maskvos radijas. "Solženicinas užsitaravo, ko jis taip stropiai siekė, — būtent, išdaviko likimo. Nuo jo nusisuko visa dirbančiųjų sovietų liaudis ir visame pasaulyje kiekvienas garbingas žmogus negali nenusisukti nuo jo su pykiu ir panieka", rašo Pravda.

Straipsnyje paskutinė Solženicino knyga apie vergų stovyklas ir slaptosios milicijos aparatą vadinama "piktu melu, skirtu apgauti ir sukvalinti lengvątikius su įvairios rūšies melu apie Sovietų Sąjungą. Rašytojas esąs giliai nemoralus žmogus, kuris tiesiog springsta patologiška neapykanta šaliai, kur jis gimė ir užaugo, neapykanta socialistinei sistemai ir sovietų liaudžiai.

Straipsnyje pakartojami teigimai, kad rašytojas yra imperialistinės reakcijos nusamdymas ir jo pagrindinis tikslas yra įvairiais būdais šmeižti Sovietų Sąjungą.

Galimas daiktas, kad Kremlius vadai nutarė Solženiciną nubauti už tai, kad jis aprašė, ką pergyveno sovietų kalemuose ir stovyklose. Tačiau vakariečių nuomone, Solženicino nubaudymas už tikrą pergyvenimą aprašymą padarytų iš jo kankinį ir sukeltų didelę protestų bangą ne tik tarp komunistų priešių, bet ir tarp pačių užsienio komunistų. Rašytojo nubaudymas iškeltų dar kartą Stalino milicijos terora, kurį dabartinė Kremliaus valdžia bando palaidoti.

Idomu, kad sovietų valdžia, pati pasmerkusi "asmeninį Stalino kultą", nuvertusi jam patatytus paminklus ir išmetusi jo kūną iš Lenino mauzoliejaus, dabar šmeižtais vadina Solženicino liudijimas.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

Amerikietis Robert Byrne sulaukė lygiomis pirmą partiją su buv. pasaulio šachmatų čempionu Boris Spaskiu po 44 ėjimų. Šių dviejų šachmatininkų susitikimai tęsis, kol vienas kuris laimės tris partijas. Jis eis į pusfinalį. Kiti šachmatininkai keturfinaliuose yra: Brazilijos Meeking prieš sovietų Viktor Koršnoj, kurie los rytų Augustas, Ga., A. Karpovas su Lev Polugajevskiu — Maskvoj ketvirtadienį ir Tigran Petrosian los su vengru Lajos Portisch, Malorkoj, Ispanijoje. Vienas iš aštuonių bus varžovas Fischeriui 1975 metais.

Viet Congas pasiskundė, kad P. Vietnamo karo aviacijos 86 lėktuvai puolė dvi komunistų stovyklas, kur žuvo daug civilių.

Valstybės sekretorius Kissingeris pareiškė, kad dabartinės jo derybos su arabais ir žydais yra sunkiausios visame jo gyvenime.

Izraelio gynybos ministeris Dayanas pareiškė, kad sovietai atstatė beveik visas priešlėktuvinių raketų baterijas Egipte ir Sirijoje, kur jos buvo sunaikintos spalio mėn. kare.

Viceprezidentas Fordas vakar Atlantic City grynė prezidentą Nixoną, sakydamas, kad liberalų koalicija išėjo jo sunaikinti savo politinių laimėjimų siekdama.

Trijų asmenų Marylando teismas rekomendavo, kad buvusiame viceprezidentui Spiro Agnew būtų atimtos advokato teisės. Šis klausimas dabar eis į Apeliacijos Teismą.

Garsi britų meno ir senieji Christie bendrovė rengia varžytynes, kuriose bus parduotos karalienės Viktorijos vestuvėjų torto gabalas, virš 130 metų senumo. Christie tikisi už jį gauti iki 75,000 dol.

TEISMAS LEIDŽIA STATYTI PIGIUS NEGRŲ NAMUS BALŲŲ RAJONUOSE

WASHINGTONAS. — Aukščiausias Teismas pirmadienį atsisakė svarstyti Čikagos miesto Tarybos skundą, prašantį pakeisti žemesniųjų teismų sprendimą dėl pigių butų statybos Čikagos mieste be tarybos sutikimo. Šis sprendimas vėl atnaujina 1972 m. kontroversiją Čikagos mieste. Tai metais balandžio mėn. federalinis teisėjas Richard Austin nusprendė, kad Čikagos butų valdyba turi veikti be miesto tarybos, parinkdama sklypus ir statydama butus neturintiems Čikagos gyventojams tuose miesto rajonuose, kur daugiausia gyvena baltieji ir kur iki šiol jokių pigių butų kolonijų nebūdavo.

Kinijoje neišnyko nusikaltimai

PEKINAS. — Komunistinėje Kinijoje nusikaltimai nėra išnykę, bet yra ženklų, kad jie suklebė, tačiau rūpesčių komunistų partijai ir vyriausybei. Miestuose daug kur kaba plakatai, kuriuose piliečiai raginami kovoti prieš chuliganizmą. Žmonės, išėję į Pekino gatves vėlai vakare, dažnai sutinka piliečių patrulius su kišeninėmis lempomis ir pagaliais. Neseniai valdžios laikraštis pagyrė miliciją, kuri budriai kovoja prieš "klasės priešus dieną ir naktį".

Stebėtojai tvirtina, kad nemažai kriminalinio elemento į Kinijos miestus atneša iš kaimo brigadų pabėgę jaunuoliai, kurie po kultūrinės revoliucijos buvo prievarta išgabenti į tolimas provincijas visam gyvenimui. Daug jų slapta sugrįžta į miestus ir čia negaudami maisto ar darbo, priversti gyventi kriminalistų gyvenimu. Sakoma, kad vien Pekine yra 50,000 jaunų vyrų ir moterų pabėgusių iš komunistų tolimose provincijose. Iš viso partija išsiuntė iš miestų ir kaimus apie 8 milijonus žmonių. Vieni buvo išsiųsti "perauklėjimui", kiti — kaip per daug aktyvūs kultūrinės revoliucijos veikėjai.

Rodezija laimi ekonominį karą

SALISBURY. — Rodezija, kuriai jau eilę metų taikomos Jungtinių Tautų ekonominės sankcijos, naftos krizę pasiitiko su didesniu rūpesčiu, kaip kitos valstybės. Rodezijai taikomas boikotas nedavė pastebimų vaisių. Parduotuvės pilnos prancūziškų kvepalų, Amerikos "kolų", anglišių saldumynų. Kartais vieno kito gaminių pritrūksta, bet parduotuvės greit išlygina trūkumus, įsiveždamos prekių iš Pietų Afrikos.

Jei restoranuose trūksta skotijos viskio, jį galima pakeisti namie gamintu Rodezijos "scotch", kuris, ragautojų manymu, esąs neblogesnis už Skotijos gaminį.

Boikotas ir ekonominės sankcijos Rodezijai gali turėti ilgalaikį teigiamą palikimą. Patys Rodezijos žmonės bando gaminti tai, ko negali pirkti užsienyje. Vis daugiau gaminių turi užrašą "Made in Rhodesia". Daug prekių į Rodeziją patenka iš P. Afrikos ar iš Portugalijos Mozambikos.

Rodezijos premjeras Ian Smith neseniai pasakė: "Net ir mūsų priešai turi pripažinti, kad mes juos sumušėme jų paskelbtame ekonominiame kare".

Čikagos miesto taryba apeliavo 1972 metų teisėjo Austin sprendimą Apeliaciniame teisme, kuris bylą sprendė pernai gegužės 18 d. Apeliacinis teismas sutiko, kad Illinois įstatymai numato miestų taryboms teisę patvirtinti ar atmesti visus viešųjų pastatų sklypus, tačiau Apeliacinis Teismas nusprendė, kad tuo atveju, kada valstijos įstatymas prieštarauja federalinių įstatymų dvasiai, laimi federaliniai įstatymai. Teismas pagyrė teisėjo Austin sprendimą ir atmetė miesto tarybos skundą. Dabar Aukščiausias Teismas atsisakė tą reikalą svarstyti, tuo palaikratis pagyrė miliciją, kuri budriai kovoja prieš "klasės priešus dieną ir naktį".

Kada Civilinių Laisvių Unija kreipėsi į teismą, reikalaujama, kad pigieji būtai būtų statomi ne tik Čikagos baltųjų rajonuose, bet ir priemiesčiuose, federalinis teisėjas Austin pernai rugšėjo mėn. tą reikalavimą atmetė.

Čikagos butų valdyba, tuo būdu, gali pradėti statyti baltųjų rajonuose pigių butų kolonijas. Viena bėda, kad pernai sausio mėn. federalinė vyriausybė užslėdė visoje Amerikoje lėšas pigių butų statybai. Be to, vyriausybė nustatė griežtas taisykles, kiek tokie pastatai gali kainuoti. Todėl, leidimas statyti pigius butus yra daugiau akademinis klausimas, kol butų statybos agentūros negaus lėšų tokiems pastatams.

Čikagos butų valdybos (Chicago Housing Authority) pirmininkas Charles Swibel pareiškė, kad jo valdyba šauktų prieš pradėdama statybą vietinių gyventojų susirinkimus ir išklaustytų visų pastabų ir patarimų, prieš pradėdama statybą. Teisėjo Austin byloje buvo liečiamas 1,500 pigių butų statybos klausimas. Butų valdyba buvo jau parinkusi 500 vietovių. Butai bus statomi, kai išsprends lėšų klausimas.

Gydytojo teismas

MINEOLA. — Gailestingas gydytojas Vincent Montemerrano, Nassau apskrities New Yorko valstijoje vyriausias gydytojas, yra teisiamas už tai, kad jis mirštančiam vėž (io liga pacientui išvirkstė į kūną nuodu.

Pacientas Eugene Bauer turėjo gerkles ir kaklo vėžį, plaučių uždegimą, silpną širdį, kraujo krešulių plaučiuose ir buvo visai silpnas. Net ir šios bylos prokuroras pripažino teisme, kad pacientas būtų miręs, gal, už dviejų dienų, tačiau, kai daktaras jam įšvirkstė potassium chloridą, jis mirė už 5 minučių. Tas įvykis 1972 m. gruodžio 7 d. Teisėjas atsisakė bylą atmesti dėl jos išgarsinimo spaudoje. Greit bus sudaryta teismo komisija — jūry, kuri klausysis bylos ir padarys sprendimą.

SKAUTIJA

LEIDZIA LIETUVIŲ SKAUTŲ SĄJUNGA
REDAGUOJA SKTN. BALYS VOSYLIS

Adresas: 7120 S. Rockwell St., Chicago, Ill. 60629

XI-11 METAI

NR. 3 (442)

TAI IRGI KAZIUKO MUGĖS DARBELIAI,
nes su šv. Kazimieru perskrenda pirmieji paukšteliai.

Reportažas iš New Yorko:

PAŠNEKESYS PRIE KRAUTUVĖS SU A. SAMUŠIU

"Lietuviškosios Skautijos" knygai" tesurinkta
apie 4,000 dol., o reikia trigubai

Staigiai atšalus, netikėtai sugriebiu už rankovės greit be-
žingsnuojantį Jamaica Ave. knygos "Lietuviškoji Skautija" va-
jaus pirmininką Samušį, norėdama pasirinkti naujienų.

— Kaip juda skautiškos kny-
gos vaju? — E. nebologai, — ir lyg no-
rėdama ištrūkti iš ilgesnio po-
kalbio.

— Tai ar jau užbaigėte vaju?
Gal ir knyga jau spausdinama?

Sulėtinęs judesius, mane pa-
sitraukia prie "Romuvos" par-
duotuvės langų:

— Ne tik nebaigėm... dar tik
pats vajuas vidury... Išdinko
s. J. Bružo pranešimu dar nepa-
siekėme nė 3,000 dol. Tai tik 1/3
reikiamos sumos. Plaukia pre-
numeratos ir aukos šiai knygai,
bet perlati.

Noriu tuoj įsiterpti su kitais
klausimais, bet jis jau nepalei-
džia vajuas ir neklausiamas te-
sia:

Juk 20 m. tarp mūsų kal-
bama apie šią knygą. Net įkyrė-
jo ir nusibodo. Turime tą rū-
pestį vieną ar kitaip užbaigti.
Nesuprantamas abejingumas! Į
mūsų prašymus knyga užsipre-
numeruoti pirmieji atsiliepė iš
Anglijos, Australijos, Kanados,
Los Angeles, o labiau atsilikę —
mūsų kaimyninės vietovės. LSS
užsimotas knygos išleidimas tu-
rėtų rūpėti visi lietuviški
skautijai, o ne vien vajuas k-tui,
Tarybai, Pirmijai.

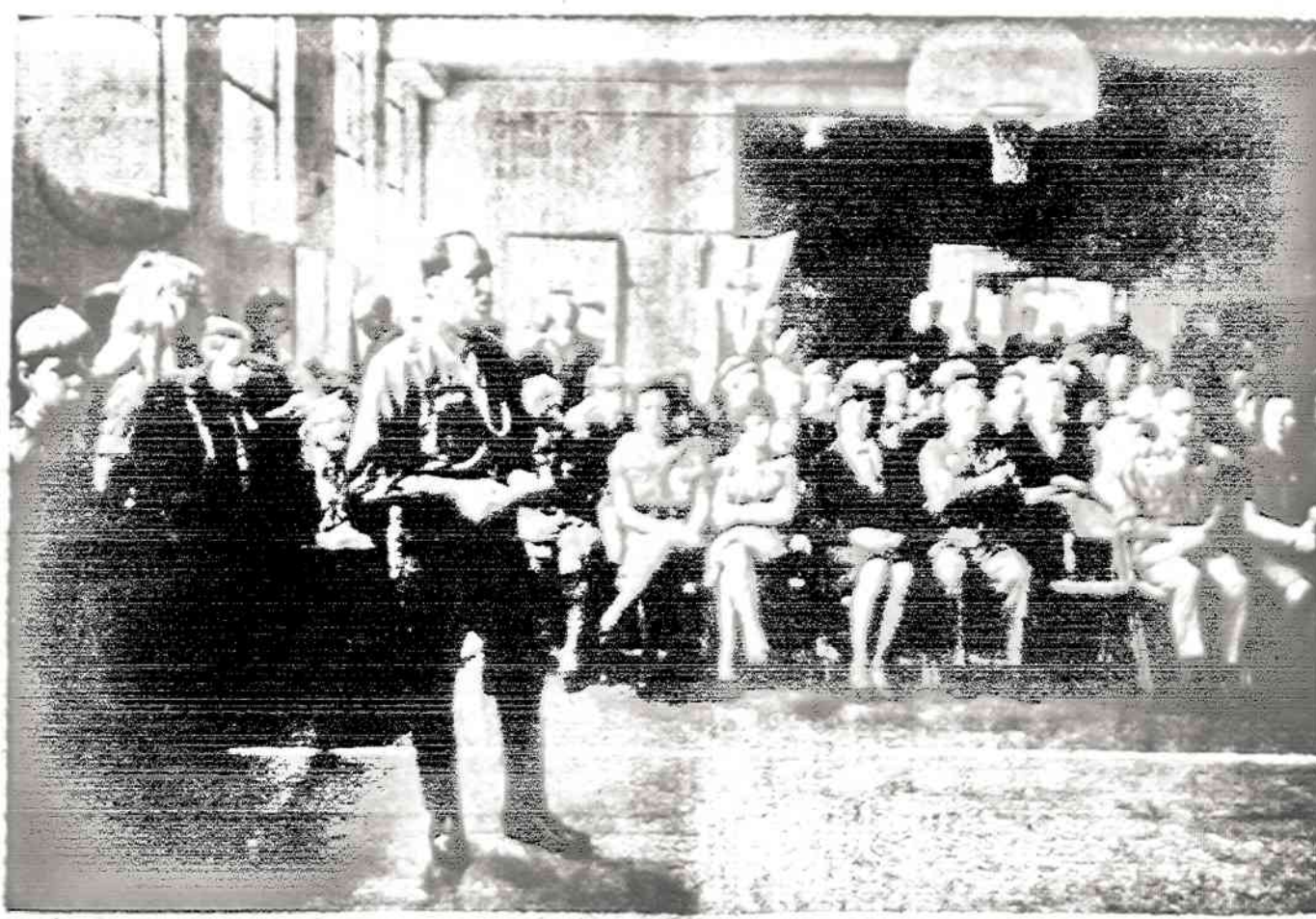
— Bet kad girdžiu daug abe-
jojimų apie šią knygą, — mėgi-
nu pertraukti greit kalbantį
skautininką.

Jis pakelia ranką:

Tik nekartokit tu pačią!
Aš turiu dar daugiau, ir naujes-
nių, iš daugelio įvairių vietų lai-
škų ir iš apklausiųjų, kuriuos
pravedžiau stovyklų metu. Jos
visos subėga į: autorius, turinis
ir būsimoji knygos reikšmė, įta-
ka dabartiniam skautiškam gy-
venimui. Neigiami pasisakymai:
autorius subjektyvus vaizduoja-
mame laikotarpyje; medžiaga
archyvinė, perkrauta įvykių, vie-
tų, asmenų pasireiškimų smul-
kmenomis, išėita per toli į lietu-
viško gyvenimo platumas, ne-
kondensuota; dabartinė kar-
tom knyga bus nepatraukli ir ne-
įtakinga. Teigiamos nuomonės:
autorius moka valdyti žodį, tai
liudija jo kitos išleistos knygos
ir vertimai, subjektyvumas nie-

FIL. VLADAS ŽUKAUSKAS
veda lauzą Lituanicos tunto sueigoje Jaunimo Centre.
P. V. kaus nuotr.

SKAUTININKAS SIGITAS MIKNAITIS, LITUANICOS TUNTININKAS,
taria žodį vienoje iš ankstyvesniųjų sueigų.
L. Knopfmillerio nuotr.

KAIP TOS DIENOS GREIT BĖGA:

daug dabartinių vadovų
nebuvo gimę,
kai Chicagoje prieš 25 metus
susibūrė Lituanicos tuntas

Šių eilučių autorius, sakytum,
vakar sėdėjo žalčio tunto pir-
mojo tuntininko s. Br. Gurėno

vo įgaliojti turiniui peržiūrėti ir
veikalo leidimo sąlygas ištišti.

— Bet kokia asmeniškai nuo-
monė, ne kaip vajuas k-to pir-
mininko? — vėl įsiterpiau.

— Veiklas — ne istorijos va-
dovėlis, bet labiau publicistinis.
Istorinė dalis plati ir detali, pa-
liudyta žymių asmenų pasisa-
kymais, viešosios nuomonės
spaudoje atgarsiais. Istorikus
faktus pajavina iliustracijos,
giadramos. Bet ypač labai reikš-
mingas idėjinis, per visą veika-
lą bėgantis audinio pagrindinis
siūlas — skautiškas idealizmas
Lietuvai ir skautybei. Lietuviš-
kos skautijos nuopelnų tautinei
kultūrai laisvoje tėvy-
nėje ir išeivijoje. Pavaizduotoji
aplinka ir nuotaika galutinai pa-
dvelkia: neveltui skautiškasis
aučiukas prigijo, išaugo, išsi-
keriojo mūsų buityje išlik-
ti reikšmingai ateičiai. Bet šim-
taprocentiškai nėra ir kompozici-
škai ir stiliumi tobulas. Ga-
lėtų būti kai kas ir kitaip. Bet
tai jau individuali svarstyti-
na pažiūra. Tai nenuvertina veika-
lo reikšmės. Siūlyčiau šį veikalą
visiems užsisakyti ir jo išlei-
dimą paremti.

— Ačiū, einu, nes ir krautu-
vė uždarys bekalbant. B. K.

bute, kuriame vyko susirūpinu-
sios vadijos posėdis: kur gau-
sime "būklą" Bridgeporto drau-
govės sueigoms ir kas paims
vesti Marquette Parko kelias
skiltis?

Kaip išsprendė būklę reika-
la, jau nebeprimenu, bet man
"užkrovė" Marquette Parko
draugovė, su kuria laikinai pri-
siglaudėme Don Varno liet. vete-
ranų posto patalpose.

Tai buvo prieš 25-rius metus!
Daug vandenų nutekėjo: Zal-
gis, oficialiai įsteigtas 1949 m.
rugpjūčio 25 d., buvo perkrikš-
tytas į Lituanicą, o po dešim-
ties tuntininkų tarpuvaldžio,

šiandieninė Chicago's Litua-
nica vis dar tebėra duntias.
mūsų sąjungos tuntas.

Ir praėjusį sekmadienį, kai
Jaunimo Centro salę užtvindė
bebrų, vilkių, skautų, budžių,
vyčių, jūrų ir oro skautų bei
skautininkų gretos, tunto adju-
tantis ps. R. Rupinskas su pel-
nytu pasididžiavimu s. S. Mik-
naičiui raportavo:

— Broli turtininke, Lituanic-
cos iškilmingoje, sueigoje daly-
vauja 400 skautų!

Dvidešimt draugovių ir laivų
vos telpa saleje; plačiausia tri-
jų sparnų rikiuotė, pilna sce-
na geltonų ir raudonų kaklaraiš-
čių.

Svečių tarpe sueigą stebi ra-
jono vadeivos, būrys skautinin-
kų ir keturi buvę Lituanicos tun-
tininkai: K. Cijūnėlis, Z. Jau-
nius, P. Nėdas, J. Paronis.

Vyksta įsakymai, pakėlimai į
aukštesnius laipsnius, žymenų
ir ordinų įteikimai, rankų pa-
spausdimai, bet labiausiai širdį
džiugina įžodžiai. Didysis saliu-
tas byloja, kad Lituanicos spar-
tai tebesiplečia, vis didindami
Chicago's brolių šeimą.

Rajono vadeiva v. s. A. Kara-
liūnas veda skautininkų įžodį.
Zaliais kaklaraišiais pasipuošia
tunto j. skautų dalies ved. Leop.
Kupcikevičius ir užmiestinės
Punkto d-vės draugininkas J.
Pileckis. Brolio R. Kunstmano
vadovaujamas Algimanto laive
net 16 rankų pakyla jūr. skauto
įžodžiui. Šaunus įžodininkų bū-
rys ir kun. Margio (vad. J. Iva-
nauskas) draugovėje; tuoj po iš-
kilmingų apeigų Margio seniejai
vilikai čiumpa naujuosius bro-
lius į glėbį ir džiaugsmingai
sviedžia juos į palubę.

Paskutinis sueigos įsakymas
— pažangumo varžybų skelbi-
mas. Varžybose, kurios vyks iki
balandžio mėnesio, dalyvauja vi-
si skautai; taškai duodami už
pažangumą skautiškose praty-
bose, patyrimo bei specialybių
įsigijimą, o taip pat už pažangą
mokslą. Laimėtojai bus paskelbti
ir apdovanoti skautų globėjo
šv. Jurgio sueigoje.

Sueigai einant prie pabaigos,
broliis ir svečiai pasveikina tun-
tininką s. S. Miknaitį (Litua-
nicos 11-sis!), pasidžiaugdamas
tunto prieaugliu, sumaniu drau-
gininkų ir kitų vadovų darbu.
Pagirti ir šaunieji Misko Broliai,
kurie praėjusioje jub. stovyklo-
je atliko pasigėrėtiną stovyklos
apsaugos darbą. Ragindamas ir
toliau gražiai ir sutartinai dirbti
bei įsijungti į paskelbtas var-
žybas.

tuntininkas taip pat papra-
šė gausesnės tėvų talkos Ka-
ziuko mugės darbuose, nes
mugės pelnas yra pagrindinės
lėšos sėkmingesnei tunto
veiklai.

Tuntininko taip pat prisimin-
ta, jog šie jubiliejiniai tunto me-
tai pramatyti atžymėti stovyk-
la, tunto leidiniu bei paroda, su-
kaktuvine vietoje sueiga ir tun-
to vakaru, kuris įvyks lapkri-
čio 9 d.

Išnešus vėliavas, broliai pla-
čiu ratu apsupo Chicago's lau-
vedžių lauzavedį fil. VI. Zukaus-
ką, kuris, talkinamas brolių D.
Ramanausko ir A. Puro, tuoj
visus išjudino dainomis ir šū-
kiais. Maloniam nustebimui ir
pasirodymai buvo geri, judrūs
ir nauji. Ypač išradingas brolio
Liubinsko Basanavičiaus drau-
govės vaizdelis apie medžioto-
ją; į pasirodymą įjungta visa
draugovė — puiku!

ŽIEMINĖS SUEIGOS VAIZDELIS,
kur susirinko "vyriausioji vadovybė".

VEIDAI IR DARBAI

★ Prisiminsime Klaipėdą. Chi-
cago's Nerijos tunto jūrų skautės
ir Lituanicos tunto jūrų skautai
sausio 20 d. (sekmadienį), Jau-
nimo Centro apatinėje salėje tu-
rės bendrą iškilmingą Klaipėdos
minėjimo, sueigą. Sesės ir bro-
liai pilnomis uniformomis ren-
kasi 9:15 val. ryto. Punktualu-
mas būtinas. Prašome tėvelius
pasistengti laiku atvežti skau-
tus-skautes sueigon. Numatyta
įdomi programa, kurioje bus
įjungtos ir šv. mišios. Tėveliai
ir svečiai kviečiami atsilankyti.
Rengėjai

★ Pavasarinis suvažiavimas
Dainavos stovyklavietėje. Jau
ruošiamasi šį pavasarį numaty-
tam LS Sesių ir LS Brolių
vyr. skaučių, gintarių, skautų
vyčių ir jūrų budžių suvažiavi-
mui.

★ Smagu žengti į sidabrinį ju-
biliejų. Jis ypač džiugus, jog
pasišventusių vadovų, tėvų
ir Jaunimo Centro bendros
talkos vaisiais šiandien ga-
lime tikrai didžiuotis.

Tuntas prisiųgino jokių ne-
įkainuojamo lietuviško — skau-
tiško atžalyno, vadovai — tėvai
— rėmėjai išplėtė, pagerino Ra-
ko stovyklavietę, tėvai jėzuitai
suteikė lietuviškos aplinkos po-
stogę. Pagarba ir padėka vi-
siems!

Lituanicos triušas — Kaziuko
mugė, o po jos, miškams suža-
liavus:

Sutrenks propeleriai galingi
ir vėjas baltą burę skleis.
Kai Lituanica stovyklon
Išeis žygiuot visais keliais!

brolis Zū

mui. LS Sesių vyr. skaučių
skyriaus vedėja v. al. Rita Pen-
čylienė organizuoja komisija
programai paruošti ir suvažiavi-
mui įprastai. Suvažiavimas
įvyks Dainavos stovyklavietėje,
Memorial Day savaitgalį. Vi-
si broliai ir sesės prašomi žin-
dą įsidėmėti ir ruošti suvažia-
vime dalyvauti.

★ Slaudinkukai Lietuvos Pa-
siuntinybei. Chicago'je gyvenan-
ti s. Elena Abelkienė sukūrė lie-
tuviškų šiaudinių Kalėdų eglu-
tės papuošalų Lietuvos atstovy-
bei Washingtono. Ši dovana p.
J. Kajecko ir ponios buvo nuostai-
džiai įvertinta.

★ Apie jaunutį ir kilnų jau-
nikaitį anų laikų Vilniuje. Vien-
as iš pirmųjų Petro Jurgėlos
knygos "Lietuviškoji Skautija"
garbės prenumeratorių yra gė-
nerolas Stasys Raštikis, buvęs
Lietuvos kariuomenės vadas.
Lietuvoje jis buvo ir išeivijoje
tebėra didelis mūsų skautijos bi-
biulis ir rėmėjas. Siųsdama gar-
bės prenumeratos mokestį, Ele-
na M. Smetonaitė-Raštikienė
(buv. Lituanicos prezidentė A.
Smetonos brolio dukra) v. s.
Petriui Jurgėlai rašo:

"Nuo 1915 iki 1919 mokslo me-
tų pabaigos mokiojau Vilniaus
lietuvių gimnazijoje. Iš tų lai-
kų, kada teko būti skaute ir atei-
tininke, per visą savo gyvenimą
nešioju šviesų prisiminimą. Pri-
siminimai tokie mieli!

Džiaugiuos, kad tada Vilniuje
buvau ir aš skautė. Prisimenu
mūsų skautų Vada, — tokį jau-
nutį ir kilnų jaunikaitį, kurio
buvai Tamsta, pone: kapitone.
Prisimenu taip pat vyr. skautę
a. a. Marytę, Krigerę, vėliau
Skardžiuvienę, kuri man buvo
ypatingai maloni ir gera. Išvy-
kus iš Vilniaus, mano gyvenimas
klojosi taip, kad tik retkarčiais
tekėdavo susitikti su skautais.

Su džiaugsmu gerbiu ir dabar
skautais, nes žinau, kokią neuz-
mirštamą atsiminimą jie turės
per visą savo gyvenimą ir kiek
daug gero bus įskiepyta į jų šir-
deles.

Dėkoju Tamstai už tas švie-
sias dieneles, kurias patyriau, bū-
dama viena iš pirmųjų skaučių
Tamstos vadovybėje. Dėkų, Die-
ve, Tamstai daug geros sveika-
tos.

Su pagarba
Elena Marija Raštikienė.

Užsiprenumeruokime "Lietu-
viškąją Skautiją" dabar, siųsdami
10 dol. Vajaus K-to išdini-
kui s. J. Bružiui, 7108 Avenue X,
Brooklyn, N. Y. 11234.

"NAUJIENOS" KIEKVIENO
LIETUVIO
DRAUGAS IR BICIULIS

Photographer's Paradise . . .

Rock City Offers Limitless Picture Possibilities

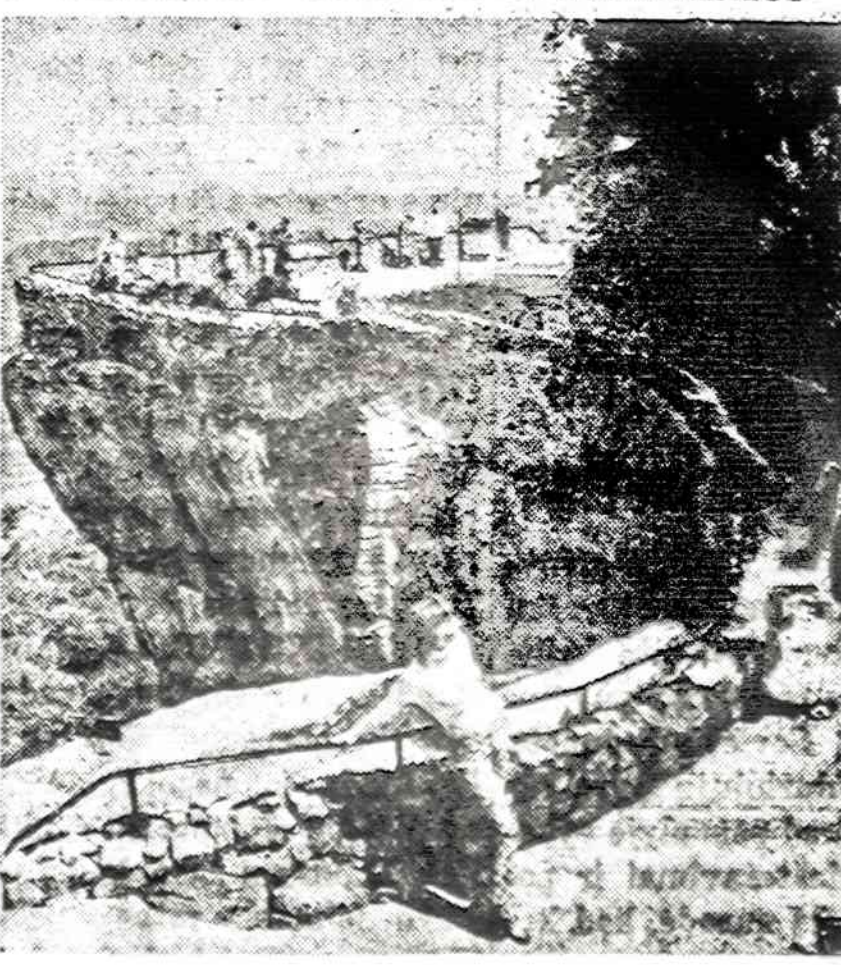
LOOKOUT MOUNTAIN, Ga.
A vacation is not complete
without a picture-taking, and
tourists see most of America's
scenery through the viewfind-
er of a camera.

Rock City Gardens, a ten-
acre travel attraction high atop
Lookout Mountain near Chat-
tanooga, Tenn., offers some of
the most beautiful natural
scenery in the South and
makes it easy for travelers to
take good pictures.

At the start of the tour
through the rock wonderland,
each visitor gets a full-color
guide card showing the 20
most photogenic spots in Rock
City. Some of the most fre-
quently photographed are Lov-
er's Leap, High Falls, Tortoise
Shell Rock, 1000-Ton Balanced
Rock and Mushroom Rock.

Rock City's flagstone path
leads through the Needle's Eye
and Fat Man's Squeeze, where
pictures show who needs to go
on a diet.

Another favorite photo spot
is Deer Park, where a herd of
wild fallow deer are kept. The
rare deer are ideal subjects.
One minute they are as still as
statues for their pictures and
the next they are gracefully
bounding across the park for

the amateur movie camera-
man. At the mountain's edge is
Undercliff Terrace, where an
observation point seems sus-
pended in space. In the back-
ground are Lover's Leap and
High Falls, the most photo-
graphic points in Rock City.
Lover's Leap presents a breath-
taking panorama of Chattan-
ooga and its surrounding farm-
lands.

And no camera buff would
dare leave Rock City without
taking candid shots of his fam-
ily or friends daring to cross
the Swine-Along Bridge.
In Rock City's Fairyland
37401.

LIETUVIŲ TAUTOS LOBIS IR JO RINKĖJAI

(Tęsinys)

Vidaus reikalų ministrui sulikus spausdinti Juškų rinkinius lotyniškų raidynų, neteko prasmės cenzūros įstaigų nuomone. Rankraščiai į jas ir nepateko. Todėl, pasirodžius vestuvinėms lietuvių liaudies dainoms, Peterburgo Cenzūros komitetas 1884 m. balandžio 2 d. raštu Nr. 503 kreipėsi į vyriausiąją spaudos reikalų valdybą, ar galima leidinį platinėti (žr. CVIAL, t. 776, ap. 20 d. 675). Atsakymas buvo aiškus: „...“ (?)

Vertas dėmesio mažai kam girdėtas ir žinomas Druskininkų kilmės tautosakininkas ir poetas Jonas Čiurlionis (1879—1947). A. Mickėvičius ir, matyti, dailininko M. K. Čiurlionio draugas, nes jisai būdamas Druskininkuose aplankė J. Čiurlionio kapą, esantį gretimai Ratinioje.

Poetas Čiurlionis rinko ir užrašinėjo Druskininkų apylinkės tautiečių kūrybą. Jas yra išleisdamas vardu „Zemdirbio dainos“ 1846 m. (Berods 1973 m. yra Prof. Juozo Balčikonio surinktos ir išleistos 267 dainų rinkinys vardu „Druskininkų dainos“; dainų melodijas užrašė Br. Uginčius; viršelį piešė dail. A. Kučas).

Poetas Čiurlionis priklausė filomatų draugijai, todėl 1823 m. kartu su A. Mickėvičium, T. Zanu buvo sumti ir išterėti į Ufą. Tėvynėnį į Dzūkiją, grįžti tegalėjo 1841 m., dešimčiai metų praslinkus po nepavykusio sukilimo.

Dzūkai dainininkai ir nagingi, gabūs tautosakininkai, muzikai ir tapytojai, yra davę nemažai pasižymėjusių Lietuvos žmonių: dainininką Kiprą Petrauską, literatą prof. Vincą Krėvę — Mickėvičių, poetą Liudą Girą, dailininką Žmuidzinavičių ir daugelį kitų. Na, žinoma, plačiai pagarsėjęs pasaulyje dailininkas — muzikas M. K. Čiurlionis taipgi kilmės dzūkų nuo Druskininkų. Čiurlionis, kaip ir visi dzūkai, buvo jautrios švelnios sielos žmogus. Jisai ne tik kūrė muziką, tapė paveikslus, bet būdamas mokytojus studentų rašinėjo eiles, rinko tautosaką. Gaila, jo paskutinioji kūryba, poezija, nebuvo paskelbta ir yra žuvusi. M. K. Čiurlionis vienas iš pirmųjų Lietuvoje pasinaudojo tautosakos motyvais, ypač Dzūkijos kūrybos lobiais. Todėl jo kūrinys vardu „Druskininkų dainos“; dainų melodijas užrašė Br. Uginčius; viršelį piešė dail. A. Kučas).

San Francisco kinečiai Naujuosius Metus švęs sausio 26 iki vasario 3 d. Nuotraukoje matomas Šiaurės Kinijos ceremonijų sibiņas.

neti, norėčiau tik iškelti porą idomųjų Čiurlionį vertinančių nuotrupų, mažai kam žinomų, rodančių kiek daug Čiurlionis pasaulyje yra pagarsėjęs.

Okupuotoj Lietuvoj 1970 m. išleistoje M. K. Čiurlionio biografijoje yra suregistruota apie 3000 jo kūrybai skirtų knygų, studijų, straipsnių, parašytų net trisdešimčia kalbų. Jo populiarumas tolydžio vis auga ir tampa vis plačiau žinomas, visai interpretuojamas. Štai „Kultūros baruose“, 1973 m. 9 Nr., rašoma, cituojant Japonijos politinių mokslų diplomato, žurnalisto, muziko Ichiro Kato laišką: „... Didžiojo Čiurlionio muzika ir dailės kūrinių jau žinomi Japonijoje (...). Mes labai dominės Jūsų Tėvynės. Ypač jos gamta. Jos grožis mes pajutome iš nuostabios Čiurlionio muzikos — iš jo simfoninių poemų. Miškai ir ežerai neatkiriama nuo Lietuvos, kaip vyšnia sakura nuo Japonijos. Mano tėvynėje iki šiol retas buvo girdėjęs apie Lietuvą, jos tautos gyvenimo būdą, matęs jūsų kūrinius. Čiurlionis po truputį užpildo šią spragą, kelia susidomėjimą gintaro kraštu... Todėl labai svarbu supažindinti japonų tautą, ypač besidominčius menu, su jūsų tautos kultūros laimėjimais. O juk tauta, davusi pasauliui Čiurlionį, matyt, turi kuo pasidalyti su kitomis...“

... Leidykla „Chibonsia“, kur aš dirbu, renkia pasaulinės muzikos enciklopedijos naują leidimą svarbiausiomis pasaulio kalbomis. Ją redaguoti į pavestą man. Leidyklos vadovai sutiko joje įdėti mano parengtą išsamią Čiurlionio biografiją bei jo kūrybos apžvalgą. Tokio pobūdžio knygoje, išleistoje Japonijoje, žinios apie žymų lietuvių pasirodys pirmą kartą. Enciklopedija pasirodys dar šiais metais...“

Tokių, kurie domisi ir gėrisi lietuvių tautos meno lobiu, šiandien yra ir daugiau, tai broliškos latvių tautos, lietuvių kultūros bičiulis, kompozitorius Janis Lyečtis. Jisai

vien pasyviu domėjumusi neapsiribojo, bet susižavėjęs lietuvių tautos dainomis, jas surinko, surašė, tiksliai pažymėjo melodijos vingius ir išleido taip surašytų dainų rinkinį. Rinkinyje tilpo 150 lietuvių liaudies dainų. Negana to, jisai jas harmonizavo ir pritaikė fortepijonui „Sėdžiu po langelius“ tema.

Arba suomis prof. Niemi, lietuvių tautosakininkas, gerbėjas, vertęs jas suomių kalbon, didelis kunigo Adolfo Sabaliausko — Žalios Rūtos, biržiečio (1873 — 1950) draugas, kunio (Žalios Rūtos), šiemet sueina šimtas metų nuo gimimo dienos.

Kun. A. Sabaliausko arba Žalia Rūta, kaip jis pasirašinėdavo po savo kūryba, nesusiėmęs okupuotoje Lietuvoje tinkamo įvertinimo, yra ne tik prof. Niemio draugas, bet ir pasižymėjęs lietuvių tautosakininkas. Jisai kartu su Niemi sudarė rinkinį iš 1459 tekstų — dainų ir jį atspausdino per Suomijos mokslo akademiją vardu Lietuvos dainos ir giesmės šaurtyne Lietuvoje. Nesigilinant į prof. Niemio bei kun. Sabaliausko darbus, tyrinėjusius ir rinkusius lietuvių tautos lobį, norėčiau iškelti vieną Žalios Rūtos gyvenimo bruožą, charakteringą ir kitų Lietuvos šviesuolių gyvenimo daliai, neišryškintą jo monografijoje.

Iš kun. Sabaliausko — Žalios Rūtos veiklos matyti, kad jisai ne tik muzikos enciklopedijos naują leidimą svarbiausiomis pasaulio kalbomis. Ją redaguoti į pavestą man. Leidyklos vadovai sutiko joje įdėti mano parengtą išsamią Čiurlionio biografiją bei jo kūrybos apžvalgą. Tokio pobūdžio knygoje, išleistoje Japonijoje, žinios apie žymų lietuvių pasirodys pirmą kartą. Enciklopedija pasirodys dar šiais metais...“

Tokių, kurie domisi ir gėrisi lietuvių tautos meno lobiu, šiandien yra ir daugiau, tai broliškos latvių tautos, lietuvių kultūros bičiulis, kompozitorius Janis Lyečtis. Jisai

dainas, bet taipgi ir dainų melodijas. Čia vėl mes matome jį plačiai aprašinėjant lietuvių liaudies muziką, sutartines, sutartinių melodijas. Jisai išsamiai aprašė kankles, skuducius, ragus, birbynes, lamzdžius, švilpas, ožio ragus.

Kun. Sabaliausko nerimsta Latvijos bažnyčiose ir prašosi bažnytinės vyriausybės, kad ji perkeltų kunigauti šiaurinėn Lietuvon. Ir čia jį jau matome 1937 m. bendraujanti su parapijiečiais. Nemunėlio Radviliškyje, energingai pasinėrusį sodžiaus tautosakos lobyne.

Tolimesni, bet verti dėmesio tautosakininkai, diamečiai priešingai Žaliajai Rūtai savo darbais ir gyvenimu, tai Matas Jonas Slančiauskas (1850 — 1924), rudiškėnas, ir raštuose visai neatžymėtas Mateušas Grigaravičius, alutiškis. Vienas ir kitas iš gausios šeimos beturčiai: vienas ir kitas turėjo pradžioje savo gyvenimo sunkiai užsidirbti sau duoną paprastu darbu bebrandaudami; jie tik darbu, triūsu ir stipria valia sugebėjo pažaboti gyvenimo žirgą, nukreipti pagėdaujamą linkme; vienas ir kitas — savamoksliai; tai, rašytojo A. Vienuolio žodžiais tariant, devynių gabumų žmonių — paradoksaliai asmenybės.

Matas J. Slančiauskas, išmokęs siuvėjo ir vėliau knygrišties amato, skaityti ir rašyti, išmokęs latvių, rusų esperanto, vokiečių ir šiek tiek lotynų kalbų, pažinęs graikų abėcėlę, buvo kaimo daraktorius ir mokytoju, pilna to žodžio prasme, ir knygnešiu ir tautosakininku, ir rašytoju, vertėju. Jisai paliko šunį spausdintų ir nespausdintų straipsnių, eilėraščių. Jo rašinių yra tilpę „Aušroje“, „Varpe“, Amerikoje ėjusioje „Vienybėje lietuvininkų“ „Skardoje“ ir kitur. Jisai yra palikęs apie 70 ranka rašytų tautosakos rinkinių. Net Suomijos folkloristas prof. Niemi juo domėjosi ir apie jį rašė: „Slančiauskas yra vienas labiausiai nusipelnusių lietuvių, poezijos rinkėjų Lietuvoje. Slančiausko rinkiniai turi nepaprastai gausingai brangios medžiagos iš visokių

ROCKFORD, ILL.

Palydėjome senus ir pradėjome naujus metus

Negalima nutylėti kaip mūsų lietuvių ir svečiai svetimtaučiai baigė senus ir sulaukė naujų metų. Lietuvių klubo puošnioje salėje susidarė apie 4 šimtai gražios inteligentiškos publikos, be barzdočių ilgaplaukių, kurie vien savo išvaizda gadina atmosferą.

Lietuvių klubas idėjo naują barą, puikiai atrodo. Du klubo šaučiai apsirėngę vyrai pataravo svečiams. Noriu pastebėti, kad sulaukti naujų metų, jaunos panelės ir ponios buvo tikrai puošniai apsirengusios ilgomis suknelėmis, taip ir vyrai buvo tamsiais, prosuotais ir naujais kostiumais. Mūsų lietuvių tės iš prigimties gražus sutvėrimas, bet tie deimantai, blizgučiai patraukia ne tik jauną, bet ir seną akį. Gražesnės publikos nerasia. „Foust“ vieš-

bučio salėje 4 vyrai sudarė gyvą muziką, traukė populiarius valcus, polkas ir šių dienų amerikoniškus. Šoko, judėjo visa salė, kaip vilnis siubavo.

Gerai išilinksmius, vakarui įpusėjus, klubo viršila pakvietė svečius prie ilgo stalo, apkrauto įvairiais lietuviškais valgiais. Po užkandžių pertraukos ir vėl prasidėjo linksmybės. Štai įėjina klubo pasiuntiniai, sveikina su naujais metais, dalina žibangas kepurės, birbynes, barškučius ir dūdas. 12 val. visi ant kojų, sveikina, dalinasi saldžiais bučiais. Nors vienais metais senesni, bet jaučiasi jaunesni. Skaitlinga, kultūringa publika, tvarkdaryj nebuvo ir nereikėjo.

Brangūs sveteliai atvyko iš Chicago, suvalkiečiai žurnalistas Juozas Kapaciūskas, jo žmona Marija ir sūnus Juozas, universiteto studentas. Matė kaip Rockfordo lietuviai sulaukia naujų metų.

Zvalgas

KNYGOS VAIKAMS IR JAUNIMUI

Poezija ir pasakos yra vaikų mėgstami ne mažiau kaip žaidimai ar kvištamai. Naujienose galima gauti šių perlių ir žemčiūgų mūsų mažiesiems bei jaunimui:

1. M. Butkėnė, VELYKŲ PASAKOS, 32 psl., telpa 6 pasakos ir DVY. NUKĖS, 34 psl. su 8 apsakymėliais iš vaikų pasaulio. Abi gausiai iliustruotos, spalvotais viršeliais, kainuoja po 1 dol.
  2. Vanda Frankienė-Vaitkevičienė, ŠOKOLADINIS KISKELIS, pasaka mažiems. Jūratės Eidukaitės iliustruota. Didelio formato, 24 psl., gražus leidinys. \$1.50.
  3. A. Giedrys, MURKLYS, 24 apyskaitės vaikams. Dail. V. Simanavičius iliustruota, 130 psl., \$1.80.
  4. Maironis JAUNOJI LIETUVA, poema. 118 psl., \$1.00.
  5. Alfonsas Vambutas, TRYS SAKALAI, Liet. Mokytojų 5-gos premijoto knyga. Joje originalūs apsakymai, padavimai, legendos, novelės. Dail. Stancikaitės iliustracijos. 168 psl., kaina 2 dol.
  6. Juozas Švėstas, JAUNUS PENKETUKAS, apyskaitės, kaip pasakos vaikams iš jų gyvenimo, svajonių ir žygių. Iliustruota dail. Z. Sodeikienės. Didelio formato, kietais viršeliais, pūkūs 77 psl. leidinys. \$3.00.
  7. Jonas Valaitis, SENOVĖS LIETUVIŲ DIEVAI, mitologijos posmai. Iliustruoti padavimai, legendos ir pasakos — kaip senovės lietuviai ir žemaičiai bendravo su savo dievais, 54 psl., \$1.00.
- Vaikai mėgsta ir nori skaityti. Dėlto iš pat mažens yra daug lengviau juos aprašyti lietuviškai skaityti ir mylėti lietuvišką knygą. Jei tėvai išbalansuoti vaikams perkamas dovanas — pusę knygų, pusę žaislų — lietuviško šūkinio rodyklė staiga pakiltų aukštyn.

NAUJIENOS

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

RIMTA KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Naujienose galima gauti puikių knygų, kurios papuoš bet kokią knygų spintą ar lentyną:

- K. Bielinis, PENKTEJI METAI, gražiai įrišta, 592 psl. \$6.00
- K. Bielinis, DIENOJANT, gražiai įrišta, 464 psl. \$6.00
- Prof. Vac. Biržiška, ALEKSANDRYNAS, 1 tomas, gražiai įrišta, 431 psl. \$7.50
- Prof. Vac. Biržiška, SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA, I dalis. 208 psl. įrišta — \$3.00, minkštai viršeliais — \$2.00; II dalis, 225 psl., įrišta — \$3.00, minkštai viršeliais — \$2.00
- Dr. K. Grinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS, I tomas, 300 p. \$2.00
- Prof. S. Kairys, LIETUVA BUDO, gražiai įrišta, 416 psl. \$5.50
- Kipras Bielinis, GANA TO JUNGŲ, 492 psl., minkštai viršeliais. \$5.00
- Juozas Liūdžiū, RAŠTAI, 250 psl. \$3.00
- P. Liūdžiū, ATSIMINIMAI APIE JUOŽĄ LIODŽIŲ, 88 psl. \$1.00
- Janina Narūnė, TRYS IR VIENA, jaunystės atsiminimai. 170 psl. \$3.00
- M. Gudelis, POVILAS MILERIS, biografijos bruožai. 232 puslapiai. \$3.00

NAUJIENOS

1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. HA 1-6100

Nesenai išėjusi laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

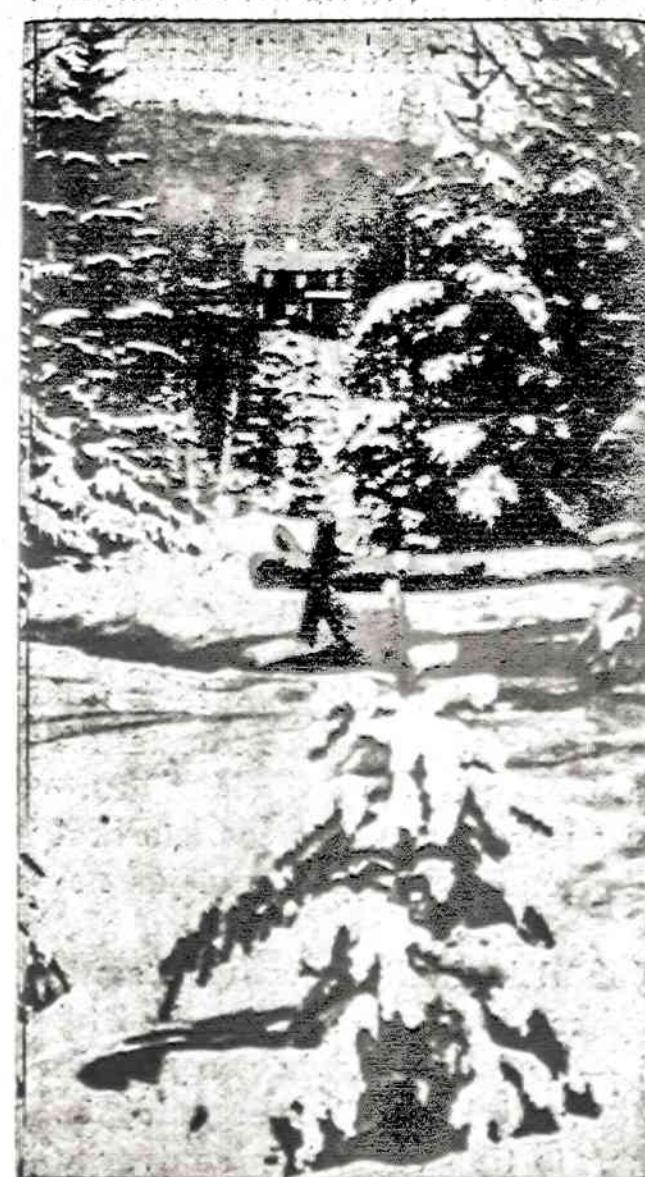
Ansambliai, chorai, grupės, užsakydamos 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka didelių darbus. Pirmia, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkę bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos.

NEW RATES ON SAVINGS CERTIFICATES

7 1/2%

PER ANNUM
\$5,000.00 OR MORE
4 YEAR MATURITY

6 3/4%

\$5,000.00 OR MORE
30 MONTHS MATURITY

6 1/2%

\$2,500.00 OR MORE
1 YEAR MATURITY

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Isteigta 1923 metais.

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose klemas automobiliams pastatyti.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-6100.

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$24.00 per year, \$13.00 per six months, \$7.50 per 3 months. In other USA localities \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$6.50 per three months. Canada \$24.00 per year; other countries \$25.00 per year.	
15 cents per copy.	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiesčiuose:	
metams	\$24.00
pusei metų	\$13.00
trims mėnesiams	\$7.50
Vienam mėnesiui	\$3.00
Kitoje JAV vietoje:	
metams	\$22.00
pusei metų	\$12.00
trims mėnesiams	\$7.50
Vienam mėnesiui	\$3.00

NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

Svarstytnas klausimas

Artėja vasaris, lietuviškos organizacijos ruošiasi Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo sukakčiai paminėti ir planuoja parinkti aukų Lietuvos laisvinimo darbui. Seni Amerikos lietuviai užmiršę tarpusavius nesutikimus, visas Vasario 16-tos minėjimų metu surinktas aukas skirdavo Lietuvos laisvinimo reikalams. Šis nutarimas galiojo nuo sovietų karo jėgų įsiveržimo į nepriklausomą Lietuvą. Antrojo Pasaulinio Karo pabaigoje atvažiuavę tremtiniai pradžioje pritarė šiai gražiai minčiai ir bent du dešimtmečius vasario mėnesį surinktas aukas skirdavo Vlikui, kad galėtų sėkmingiau ginti pavergtos Lietuvos teises.

Į laisvinimo darbams skiriamas amerikiečių aukas keli sukti politikai pradėjo kėsintis, palyginus, labai neseniai. Kai jie įsitikino, kad kultūriniam darbui jie nebetinga, tai nutarė mestis į politiką. Jie sulaužė buvusius lietuvių susitarimus ir nuatrė prieiti prie Lietuvos reikalais besirūpinančių Amerikos lietuvių dosnių aukų. Vienur jie siūlė pinigų dalytis, kitur jie reikalavo tam tikro procento, o trečiuoju, kai geriau susiorganizavo, tai grobė, kiek galėjo. Pasiteisinimui jie išgalvojo visą eilę argumentų, kurie buvo naudingi tikslui mažai gudragalių politikų grupei, bet ne Lietuvos laisvės reikalams.

Kiekvieną metų Vasario 16-tos proga tas aukų rinkimas ir pinigų grobstymas lietuvių tarpe sukeldavo trintį, kuri nepraeidavo ir rinkliavos mėnesiui praėjus. Reikia manyti, kad ir šiais metais šis klausimas ramiai nepraeis. Nežinome, ką naujieji Bendruomenės vadai ir vadukai yra pasiryžę daryti, bet vienas veiklus bendruomenininkas jau siūlo visą klausimą iš anksto aptarti ir susitarti. Kenoshos, Wis., bendruomenininkas Br. Juška, pasinaudodamas New Yorko pranciškonų leidžiamo Darbininko skiltimis, paruošė pasiūlymą Vliko, JAV Lietuvių Bendruomenės ir Amerikos Lietuvių Tarybos valdyboms. Jo pasiūlymas atspausdintas minėto laikraščio "Skaitytojų laišku" skyriuje.

Kenošietis Juška pataria visiems trims veiksniais susitarti, tada, kaip jis sako, "dosnūs patriotai sudėtų didesnes sumas". Dabartinis šiuo klausimu nesutarimas atneša netvarką ir sukelia net nesupratimus. Savo laisvę skaitytojams Juška šitaip rašo:

"Visi veiksniai ir pagrindinės institucijos yra lygiai svarbios ir lietuvių išeivijai ir Lietuvai. Visų veikla remtina. Tai ypačiai pademonstruoti verta

NETURĖTŲ BŪTI - MES IR JIE

ANTANAS KUCYS

(Tęsinys)

Ir nebūtinai dėl to, kad lietuviškoji visuomenė yra kilusi iš industriniai nepažengusio krašto, kuri, pasak dr. Vardžio, neduoda intelektualų — visuomenės kritikų, dalyvaujančių savo visuomenės su empiriškai pagrįstais sprendimais. Nebūtinai, nes gyvenimo pavyzdžiai rodo, kad ir industriniai pažengusiuose kraštuose yra intelektualų, kurie nebijo etniko vardo ir nereikalauja iš savo visuomenės ypatingos globos.

Mums yra žinoma, kad nemažas būrelis jaunės išsivijęs kartos mokslo žmonių savo intelektualinį potencialą išvystė kaip tik lietuviškojo gyvenimo sferose. Čia turimi galvoti tuos, kurie savo disertacijoms paėmė temas iš Lietuvos valstybinio, politinio, tautinio ar etninio gyvenimo. Jie studijavo tas sritis, dirbdami nelietuvių profesionalų priežiūroje, ir už tai gavo daktaro laipsnius. Šiandien jie profesoriauja universitetuose ar kolegijose. Taigi, ar "etniko" var-

per savo nepriklausomybės minėjimus. Bus tada stipriau įprasminama Vasario 16, veiksniai iš tikrųjų daugiau paramos susilauks, o draugam ir priešam parodysime, kad esame vieningi, jei per Vasario 16 minėjimus būtų sudarytos sąlygos kiekvienam tautiečiui pagal savo valią ir pasirinkimą skirti savo auką tam ar kitam veiksmui. Tokia tvarka būtų sėkmingesnė nei įtaiganti tiksliai Altai aukoti. Laisvo pasirinkimo tvarka plačiau atidarytų pinigines, neužkirsdama kelio nė vienam skirti savo auką tam veiksmui, kurį jis pats pasirenka. Vasario 16 tokiame pasirinkimui yra geriausia proga. Proga tautiečiui prisiminti visus veiksmus ir pačiam kiltelti patriotinėje nuotakoje". (Darbininkas, 1974 m. sausio 11 d., 7 psl.).

Juškos argumentas ne naujas. Skaitytojus jis būtų įtikinęs, jeigu būtų paaiškinęs, kodėl Vasario 16-toji yra proga "prisiminti visus veiksmus". Ir kodėl ji yra "geriausioji proga". Visi žinome, kad veiksniai yra susitarę ir metus pasiskirstę įvairių organizacijų vajams praversti. JAV Lietuvių Bendruomenė turi ištisą mėnesį aukoms pasirinkti. Reikia tiksliai susiorganizuoti ir mokėti tas aukas išrinkti. Jeigu kuris nors aukotojas Bendruomenę primiršta, tai vajuas mėnesį yra pati geriausioji proga apie Bendruomenę priminti.

Visi taip pat žinome, kad vasario mėnuo yra skirtas Amerikos Lietuvių Tarybos rinkliavai. Viešos atskaitos rodo, kad Amerikos Lietuvių Taryba remia Vliką ir persiūcia jam stambias sumas. Juo daugiau Altas surenka, tuo daugiau Vlikas gauna. Bet iki šio mėto nieko nežinome, ką politikui pradėjusieji Bendruomenės vadai daro su Lietuvos laisvės kovai skiriamomis aukomis.

Jeigu Br. Juška Darbininke paskelbtame pasiūlyme būtų įrodęs, kad praieityje Vasario 16-tos proga Bendruomenės surinkti pinigai nuėjo Vlikui, o ne tušioms žerų kelfonoms, tai tada dar būtų galima kalbėtis su pasikėsintojais į laisvinimo darbui duodamas aukas. Jeigu siūlytojas faktais būtų parėmęs tvirtinimą, kad "visi veiksniai ir pagrindinės institucijos yra lygiai svarbios išeivijai ir Lietuvai", tai ir tuo atveju būtų dar galima kalbėti; bet visi žinome, jog tai yra nieku neparemtas tvirtinimas.

Juška savo pasiūlymo faktais neparėmė, todėl jis ir nesvarstytnas. Bet reikėtų svarstyti šitokią reikala: kas daryti, kad šių metų Vasario mėnesį pasikėsintojai savo nagų negalėtų pridėti prie laisvės kovai dedamų aukų. Kelių kolonijų lietuvių jiems jau yra pastoję keliai, reikėtų panašių priemonių imtis kiekvienoje kolonijoje. Dabar metas šį klausimą rimtai apsvaistyti ir iš anksto pasirošti ir tinkamai apsaugoti geraširdžių žmonių duodamas aukas.

das kuo pakenkė jų pilnam mokslo potencialo išsivystymui? Dar ir dabar rasime ne vieną lietuvių, o taip pat ir sveitintautį, kuris rašo mokslinį darbą iš lietuvių tautos praeities. Ir sunku patikėti, kad jiems grėstų "mažai reikalingo žmogaus", kaip dr. Vardys išsireiškia, vardas.

Pagaliam, industriniai pažengusių kraštų akademine bendruomenė, kurios, anot simpoziumo koordinatoriaus, išugdo intelektualus — visuomenės kritikus, bet ne vyrų, jėgų idėjų propagandistus, kažin ar yra tokia jau šovinis-tiška atmosfera, kad mokslo žmogus už darbą savo tautinės kilmės bendruomenei būtų pašaipomas "etniku", kas reikią mažai kam reikalingą žmogų. Reikia tuo taip pat stipriai suabejoti. Amerikos, kaip ir kitų laisvų kraštų, akademine bendruomenė reikiąsi visokios srovės ir judėjimai, bet šovinis-tiška kryptis, turbit, yra pati silpniausia, nes apie ją beveik nieko ir negirdėti. Greičiausiai, kad tos srovės žmonės akademine bendruomenė mūsų mokslo žmonių yra visai nepavojingi.

Cituoju dar vieną dr. V. Vardžio mintį: "Mokslo žmogus nori savai lietuviškai bendruomenei būti naudingas. Bet toji bendruomenė turi sudaryti jam sąlygas ir galimybes savąjį įnašą atiduoti. Mano įsitikinimu, lietuviškoji išeivija prasišė į tolesnes generacijas tik sugebėjusi į savo lobyną įjungti moksles jėgas, kurios ateities visuomenėje turės vis didėjančios įtakos".

Kaip tą savąjį rūpestingos globos reikalingą tautietį išlaikyti lietuviškoje bendruomenėje, ir ne tik išlaikyti savo tarpe, bet ir gauti iš jo atitinkamo darbo įnašą, dr. V. Vardys samprotuoja kitoje paskaitos vietoje: "Šitoje situacijoje lietuviškoji išeivija gali lietuvių mokslo žmonių išlaikyti savo didesniame negu laikraščio skaitytojų vaidmeniu, jeigu jį mokslo žmonių specialiai angažuos, finansiskai remis mokslinius projektus ir darydama sprendimus, atidžiai išlausys ir skaitysis taipgi su mokslo žmonių nuomonėmis, sąvąsias derindami su tomis, kurias išskelia intelektualas".

Tenka tad suprasti, kad lietuvis intelektualas pats nepasirūpina savos tautiečių plečybei minia. Ji reikią kur lai aukštes sferose surasti ir specialiai užangažuoti. Toliau, lietuviškoji išeivija turinti finansiskai remti savų mokslo žmonių projektus.

Kokie tai būtų projektai: iš

tiesioginio akademinio darbo srityse, ar tokie, kurie yra reikalingi bei naudingi mūsų tautos interesams? Pirmiesiems projektams, jei jie vykdomi mokslo institucijos programose, finansuoti yra kiti, daug turtingesni iždai. Paremti išeivijos mokslininką, jam rasant savo srities mokslinį darbą, būtent tas pats kaip paremti aktyvų lietuvių verslininką, kunigą, profesionalą ar amatininką. Būtų iš tikro labai gražu, kad remtume finansiskai kiekvieną lietuvių, kuris yra reikalingas paramos, bet organizuoti lietuviškoji išeivija, nuo kurios toks šelpimas priklaustų, alyvos šaltinių neturėtų. Reikią su tuo skaitytis, kad tie doleriai gaunami iš emigrantų aukų ar mažai surinkamų solidarumo mokesčių. Vis šiaip ar taip, dauguma tų lietuvių, iš kurių aukų bei įnašų susidare mūsų visuomeniniai iždai ir fondai, dirba žemės, nės atlyginimų kategorijoje, negu mokslo žmonių. Universitetuose ar kitose mokslo institucijose.

Jei kalba būtų apie lietuviškos kultūros projektus, tai mūsų visuomenė juos rėmė ir teberemia. Vlikas, Lietuvių Fondas ir kitos organizacijos jau daug tūkstančių dolerių išmokėjo mūsų intelektualams už parašytus ar užsakytus veikalus. Tiesa, gal turėtume duoti atlyginti mokslininkams už sugaištą laiką, gal turėtume vienam kitam iš jų sudaryti net pagrindinį pragyvenimo šaltinį, bet deja, milijonų tokiems reikalams neturime. Mūsų išeiviskais visuomeninis gyvenimas, kaip atrodo, ir toliau gaus verstin lietuvišką pareigą ir jai pasiaukojimą suprantančių žmonių dėka. Tokių žmonių laukiame ir savų intelektualų tarpe. Jų, žinoma, jau ir turime, nes tai parodo kad ir įvykusio mokslo simpoziumo suorganizavimas. Bet jų pagal esamą bendrą skaičių turime tikrai per mažai.

Dr. V. Vardys lietuvių mokslininkų suvažiavime teigė: "Trumpai šnekan, mokslo, o ypačiai universiteto žmogaus, su lietuviška bendruomene neriša beveik jokie kasdieniniai, kasdieninio darbo ir kasdieninės duonos ryšiai, o jo giminiškumas ir jo meilė tėviškes kraštui. Praktiskose gyvenimo aplinkybėse tačiau tai nėra pakankama motyvacija. Emocingumas, tiesa, daugelį išlieka, bet emocijos neužtenka angažamentui, kuris reikią originalų darbą, ne kalbėjimą ar protokolų rašymą".

Daug ką, kone visus iš mūsų neriša su lietuviška bendruomene kasdieninio darbo ir kasdieninės duonos ryšiai. Nebent vienas kitas, kuris randa toje pačioje darbovietėje daugiau lietuvių. Juk gyvename ne Lietuvoje ir esame išsibarsę tarp svetimųjų. Tačiau, kad ir nedirbdami po tuo pačiu stogu ir negyvendami toje pačioje gatvėje, o vis tik dešimtis tūkstančių iš mūsų jaučiame stiprius ryšius su lietuviška bendruomene (nekalbu apie organizaciją, kuri vadinas L. B.). Juos turime per lietuvišką spaudą, knygas, organizacijas, bažnytnes, parapijas, per bendrus suėjimus ar suvažiavimus įvairiomis progomis. Turime pavyzdžių, kad tėvai dešimtimis mylių vežioja vaikus į lietuvių šeštadienines mokyklas. Vis tai ryšiai, kurie nieko bendro neturi nei su kasdieniniu darbu, nei su duona, kuriuo ji uždirbama. Toks prisirišimas prie savo tautos žmonių, kaip aiškina Dr. Vardys, priklauso jauno mo sričiai, "bet neužtenka angažamentui, kuris reikią originalų darbą, ne kalbėjimą ar protokolų rašymą" — vėl to pačio paskaitininko žodžiais.

Argi įsipareigojimai, kad būtų padarytas ar sukurtas originalus darbas būtinai jau reikią pinigų, garbės ir naudos, tų, būtent, dalykų, kurie patenkina ir praktiskais aplinkybėmis? Argi žmogus daro tik tai, ką protas pripažįsta naudingą? Ir ar emocijos gali nuvesti tik tai, ką protas pripažįsta naudingą? Ir ar emocijos gali nuvesti tik iki tuščio kalbėjimo ir protokolų rašymo? Išeitų, kad už tos ribos reikėtų jau kitokių motyvų, reikėtų ko nors tokio, ko praktiskos aplinkybės reikalauja.

Jei žmonės tokia teorija įtikėtų, tai būtų piktžolėms užleisti visi nežinomų kareivių kapai, būtų iš herojų biografijų išbraukti visi epizodai, kurių motyvu būvo ne praktiška nardų; būtų iš lentynų išimtos visos šventųjų gyvenimo knygos, būtų ir lietuviškos pėdsakai išeivijoje užsilikę tik ant paminklų lietuviškose kapinėse.

Baigdamas savo pastabas apie dr. V. Vardžio Antrajame mokslo ir kūrybos simpoziume nagrinėtą lietuvių intelektualų problemą, norėčiau dar atkreipti dėmesį į paskaitininko keliose vietose pabrėžtą reikala daugiau skaitytis su mokslo žmonių patarimais ir daugiau intelektualų įtraukti "išeivijos sprendimams daryti".

(Nukelta į 5 psl.)

VOITECHAS ZAMAROVSKIS

HETITAI

74.

Alaus, atrodo, būta labai tiršto, todėl jis buvo geriamas iš didelio indo per šiaudą arba tam tikrą vamzdelį. Tas pats teisingas smulkiai informuoja ir apie kinas: "Idomu, — vėl cituojame Bedrichą Grozną, — kad iš naminių gyvulių brangiausiai vertinamas asilėnas (1 mina sidabro), toliau eina darbinis arklys (20 šekelių sidabro), ariamasis jautis (15 šekelių), vienergė darbinė kumelė (15 šekelių), žirgas (14 šekelių) ir t. t." (Keturių minos vario viena šekelį sidabro, t. y. sidabras yra 160 kartų brangesnis už varį.) "Sidabras buvo labiausiai paplitusi mokėjimo priemonė Hetitų imperijoje". Skaitytojai nemokančiam perskačiuoti tų verčių, paaiškinsime: viena hetitų mina turi 40 šekelių ir lygi maždaug 300 gramų, vadinasi ji trečdaliu lengvesnė už taip pat vadinamą babilonišką svorio vienetą. Šiaip jau hetitų svorio sistema nesiskiria nuo babiloniškios, tik pastarojoje viena mina turi 60 šekelių. (Bet būkite atsargūs! Sidabro kaina per pastaruosius tris tūkstančius taip pasikeitė, kad tasai perskaiciavimas nebeteri praktinės reikšmės).

Hetitų ekonominė ir visuomeninė santvarka, apie kurią žinome iš Bogackajos archyvo, yra jau tolokai pažengusi verg-

valdytė. (Apie hetitų gentinės aristokratijos pavirtimą vergvaldine, kurią galime manyti atsiradus apie 2000 metų prieš mūsų erą teturime netiesioginių įrodymų, daugiausia iš asirų pirklų ir palūkininkų korespondencijos; iš jos matyti, kad "vietos gyventojai atiduodami į vergiją".) Šioje gana išsivysčiusioje vergovinėje santvarkoje randame labai stiprių patriarchalinės vergovės elementų, ir tuo nė kiek neįveiktų stebėtis. Tačiau galime konstatuoti, kad ši santvarka turėjo dar vieną bruožą, susijusį su problema, kurios istorikai iki šiol neišsprendė ir, matyt, net jos nekėlė.

Kokio pobūdžio hetitų vergovinė santvarka? Iš pirmo žvilgsnio atrodo, kad tai turėtų būti — ir istoriniu, ir geografiniu požiūriu — "azijinio tipo" vergvaldytė. Kaip žinome, to tipo vergovinė santvarka ir laiko, ir išsivystymo atžvilgiu yra ankstesnė už antikinę (graikų bei romėnų) ir skiriasi nuo jos svarbiausia tuo, kad senovės Rytuose žemė iš principo priklausė valstybei, kurios valdovas turėjo neribotą galią, kad pirmoji žemės ūkio sąlyga čia buvo dirbtinis drėkinimas, kurį galima įrengti ir eksploatuoti tik naudojant gausybės vergų darbą. Tačiau tie svarbiausieji faktoriai, kurie, pasak Engelo, sąlygoja azijinės ir antikinės vergvaldinės santvarkos skirtingumą, hetitų ūkyje neturėjo ne tik lemiamos, bet atrodo, netgi bent kiek esmingesnės reikšmės. Todėl hetitų

vergovinė santvarka skyrėsi ir nuo "klasikinės" azijinės, kurią matome Mesopotamijoje bei Egipte, ir nuo "klasikinės" antikinės, kurią matome Graikijoje ir Romoje. Nuo pastarosios ši santvarka skyrėsi pirmiausia tuo, kad hetitų valstybėje svarbių vaidmenį vaidino bendruomeninis laisvųjų žemdirbių ūkis. Tai buvo ypatinga, savotiška ekonominė santvarka, kurią neabejotinai vertėtų detaliai ištyrinėti. Ir visai dėsninga, kad ant tos savotiškos ekonominės bazės stovėjo savotiškas antstatai — niekur kitur senovės Rytuose neapliktos politinės, teisinės ir kitokios hetitų institucijos.

Nors ekonominė bei visuomeninė hetitų santvarka buvo savotiška, vis dėlto tai buvo vergovinė santvarka. Tad Hetitų imperijos gyventojai buvo pasidaliję į dvi pagrindines visuomenės klases — į laisvuosius ir nelaisvuosius. Laisvieji savo ruožtu buvo skirstomi į dvi grupes: į bajorus, valdininkus bei karininkus (hetitų valstybėje tos sąvokos sutapo) ir į laisvuosius žemdirbius, amatininkus bei kareivius. Nelaisvieji taip pat skaidėsi į dvi grupes. Pirmąją hetitai vadino šumerišku terminu namra — "pavergtaisiais", tai buvo iš priešų žemės atsivarytieji civiliai gyventojai.

Antrąją grupę sudarė "belaisviai" — apantės, paraidžiai — "pagantieji" (plg. lot. captivi); tai kariai, paimti ir nelaisvę mūšio lauke. "Belaisvių" padėtis pradžio-

je buvo geresnė, nei "pavergtųjų" (pastaruosius galima prilyginti vergų klasei). "Belaisviai" kartais iš viso nebūdavo įjungiami į materialinės gamybos procesą, toliau tarnavo kariuomenėje (hetitų), likdavo laisvi, o galiausiai net gaudavo po žemės sklypą.

Vėliau abi šios grupės susilijo į vieną vergų masę. Todėl daugelyje senesnių hetitų tekstų laisvieji gyventojai būdavo priešpastatomi ne "belaisviams", bet "pavergtiesiems". Be "pavergtųjų" hetitų visuomenėje buvo ir "skolinių vergų". Ne sykį, ypač badmečiais, "tėvas parduodavo sūnų už sidabrą".

Vergai arba darbo gamyboje (žemės ūkyje, kasyklose, amatininkų dirbtuvėse), arba — mažesnė dalis — būdavo tarnais. Nors vergų gausumu nėra pagrindo abejoti, vis dėlto negalima tikrai pasakyti, ar jie sudarė dirbančiųjų daugumą. Juk iki pat Hetitų imperijos žlugimo gyvyto stiprios laisvųjų žemdirbių bendruomenės, kurių išlikimu buvo suinteresuota valstybės valdžia, nes jos sudarė hetitų karinės organizacijos branduolį. Be to, buvo ir laisvųjų amatininkų, ir sprendžiant iš turimų duomenų, ne taip jau mažai. (Hetitų supratimu, ir "produktiviąją laisvųjų gyventojų dalį" reikėtų įskaičiuoti ir karius, nes savo "darbu" jie iš tiesų žymiai praturtindavo Hetitų imperiją).

Svarbiaus vergų šaltinis buvo karas — žmonių medžioklė. "Pavergtieji", kuriuos

atsivarydavo karalius, t. y. karaliaus armija, turėdavo dirbti karališkose žemėse. Karalius skirdavo vergų šventyklų dvarams, miestams ir valstiečių bendruomenėms. Kare įsigydavo "pavergtųjų" ne tik karalius, bet ir karininkai, vežėjai ir elfiniai kareiviai. Tokie vergai tapdavo jų nuosavybe. Tarp gausybės vergų, parsivesių iš karo, "pirkiniai vergai", tikriausiai, tirpė išstirdavo. (Labai įdomus dalykas, kad nė vienas iš keliasdešimt tūkstančių hetitų dokumentų nieko nekalbama apie vergo pirkimą arba pardavimą, užtat kalbama apie jo pavogimą; vergo vagį hetitų įstatymai baudė griežčiau, negu jo žudiką.)

Apie vergų padėtį galima spręsti tik iš netiesioginių šaltinių — iš kai kurių teisinių ir ūkinių dokumentų. Hetitų kodeksas, gana nuosaikūs, netgi "humaniškas" laisviesiems piliečiams, skirdavo vergams tokias pat rūšias bauses, kaip ir aplinkinėse Rytų despotijose. Teisybė, laisvasis ("švarus žmogus") mokėdams už vagystę didesnę baudą, negu vergas, bet imėstantiems tikslumą hetitų teisininkams tai nebuvo skirtumas tarp "žmogaus nusikaltimo" ir atsakomybės už nuostolį, panašiai kaip mes suprantame atsakomybę už gyvulių padarytas nuostolius.

(Bus daugiau)

Skaitykite ir platinkite
Dienraštį "Nauji enas"

TELEF. PR 8-3229

DR. ANNA BALIŲNAS

AKIJŲ, AUSŲ, NOSIES
IR GERKLIO LIGOS

2856 W. 63rd Street

Valandos pagal susitarimą

DR. K. G. BALUKAS

IR

DR. FANG C. LU

AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĘ CHIRURGIJĄ
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446

Antras ofisas —

8007 WEST 83rd PLACE
JUSTICE, ILL. Tel. 599-0500
Prima ligonius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepiu, skambinti 374-8012

DR. C. K. BOBELIS

INKSTŲ IR BLAUSIMO TAKŲ
CHIRURGIJĄ

Tel. 695-0533

Fox Valley Medical Center

860 SUMMIT ST.

ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON

2434 WEST 71st STREET

Ofisas: HEmlock 4-5849

Rusid: 388-2233

OFISO VALANDOS:

Pirmadienis ir ketvirtadienis, 1-7 val.
antradienis, penktadienis nuo 1-5, treči-
adienis, šeštadienis, 9-12 val.

Rez.: GI 8-0873

DR. W. EISIN - EISINAS

AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĘ CHIRURGIJĄ

6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670

Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
siliepiu, skambinti MI 3-0001.

DR. NINA KRAUCEL -

KRAUCELIŲNAITE

AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGOS

6132 So. KEDZIE AVE.

Tel. WA 5-2670.

Neatsiliepiu — skambinti

471-0225.

Valandos pagal susitarimą.

Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 7-9700

Residencijos: PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

VIDAUS LIGŲ SPEC.

2454 WEST 71st STREET

VALANDOS: Pirmadienis, antradienis,
ketvirtadienis ir penktadienis nuo 8 iki 12 val. popiet.
Šeštadienis nuo 9 iki 11 val.
ryto tik susitarus.

Trečiadienis uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMERISTAS

KALBA LIETUVISKAI

2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149

Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".

Val. pagal susitarimą. Uždaryta treči.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLIES IR
PROSTATOS CHIRURGIJĄ

2656 WEST 63rd STREET

Val.: antradien. nuo 1-4 po pietų.
Ketvirtadien. nuo 5-7 val. vak.

Ofiso telefonai: 776-2880

Naujas rez. telefonai: 448-5545

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos

Ofisas: 2652 WEST 59th STREET

Tel.: PR 8-1223

OFISO VAL.: pirm., antradien., trečiadien.
ir penkt., 24 ir 6-8 val. vak. Šeštadien-
is 24 val. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

Prima ligonius pagal susitarimą. Del
valandų skambinti telefon. HE 4-2123.
Jei neatsiliepiu, tai telefon. GI 8-6195.

V. Tumasonis, M. D., S. C.

CHIRURGAS

2454 WEST 71st STREET

Ofiso telefonai: HEmlock 4-2123

Rusid. telefonai: Gibson 8-6195

Prima ligonius pagal susitarimą. Del
valandų skambinti telefon. HE 4-2123.
Jei neatsiliepiu, tai telefon. GI 8-6195.

P. ŠKEIKIS, O. P.

ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS

Apatai - Protezai, Med. Ban-
džai. Speciali pagalba kojomis
(Arch Supports) ir t. t.

Val.: 9-1 ir 8-8. Šeštadienis 9-1.

2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629

Telefonai: Prospect 6-5084

NETURETŲ BŪTI — MES IR JIE

(Atkelta iš 4 psl.)

Būtų, žinoma, labai gerai,
kad daugiau mokslo žmonių
dalyvautų lietuvių išeivijos po-
litinio, kultūrinio, religinio bei
visuomeninio gyvenimo spren-
dimuose. Tik kokių kelių prie
to eiti? Dažnas, be abejo, at-
sakytų, kad organizuotoje vi-
suomenėje įprastu demokrati-
niu būdu: per rinkimus, val-
dybas, komitetus, tarybas ir
kitokius valdomuosius bei vyk-
duojamuosius organus.

Dr. V. Vardys, atrodo, yra
kitokios nuomonės. Kitaip jis
nebūtų paskaitoje ir skundėsis
apie intelektualų balso nepai-
symo "išeivijos sprendinių da-
ryme". Juk valdybų, tarybų ar

komitetų rinkimuose jie inte-
lektualai, tikrai nediskrimi-
nuojami. Jei jau ne stipresni,
tai mažų mažiausiai gauna ly-
gų balsų ir teises kaip ir kiti
tautiečiai. Tātame pasireiš-
kia tas nepakankamas intelek-
tualų nuomonės nepaisymas,
kuris galis net nulemti lietu-
vių praeities ir būsimas kar-
tas?

Dr. Vardžio intelektualas
stovi kitoje plotmėje, negu vi-
sa lietuviškoji išeivija. Jis ne-
integruotas į mūsų visuomenę,
bet stovi atskirai nuošalioje
vietoje. Ne jis ieško lietuviš-
kos bendruomenės, bet šioji
turinti jį surasti. Ir ne laik su-
rasti, bet ir suradus skirti jo
potencialui atitinkamą vietą.
Jis nebūtinai derinasi prie dau-
gumos vyraujančių pažiūrų,
nes jis savo vaidmenį suprantas
jau kaip Vakarų bei industri-
nų pažengusio krašto subran-
dintas intelektualas. Neside-
rinti bet kritikuoti — taip jis
suprantas savo misiją. Ir lie-
tuviškoji visuomenė turinti su
tuo skaitytis, jeigu ji norinti
užsitikrinti savo egzistenciją
šioje gamtinėje, kai mokslo
žmonių įtaka visose srityse taip
stipriai auganti.

Dr. V. Vardžio paskaitoje pri-
statytas lietuvių intelektualas
dalyvauja lietuviškoje bend-
ruomenėje sprendimus darant
ne kaip lygus su visais, turėda-
mas tokį patį balsą, kaip ir kiti.
Nes tuo atveju jo, kaip vaka-
rietiskai suprantančio savo
vaidmenį — nesiderinti prie
daugumos, bet ją kritikuoti —
balsas niekad nelaimėtų ir tuo
būdu jis būtų išjungtas iš
sprendimų darymo. Jo vieta
esanti ne tarp valdybos, komi-
teto ar tarybos narių, bet prie
ekspertų stalo. Jis turės reikšti
savo nuomonę kaip ekspertas,
gi lietuviškoji visuomenė tu-
rinti atidžiai jo balsą išklaui-
syti ir savo pažiūras suderinti
su jojo.

Gera, kad dr. Vylautas Var-
dys emėsi simpoziume šios pro-
blemos spėsti, bet paskaitoje
pristatytas intelektualas tipas
ir jo vaidmuo vargiai ar bus
priimtas lietuvių visuome-
nės išeivijoje. Ji jau nėra be-
rasčių masė. Gi lietuvių svei-
tinuose kraštuose išlaikyti ir
jų pratęsti tolimosnei atečiai
reikia, man rodos, daugiau šir-
dies ir pasiaukojimo, negu
mokslo ekspertų pateiktų re-
ceptų.

(Pabaiga)

Šakių klubas

Susirinkimas įvyko sausio 6
d. Petronėlės salėje, 4500 S. Tal-
man Ave., Chicagoje. Susirin-
ko gausiai, daugiau 60 asmenų.
Buv. klubo pirm. Adomas Didž-
balis padėjo buvusiai valdybai
ir parengimui komisijai už glau-
dų bendradarbiavimą ir visiems
nariams, stipriai remusiems valdy-
bos užsibrėžtus darbus. Po tam
buvusi valdyba užleido vietas
naujai valdybai.

Adomas Didžbalis pakvietė
naują valdybą užimti vietas ir
vadovauti susirinkimui. Nauja
valdyba sutikta gausiais ploji-
mais. Naujoji valdyba pasiskir-
sė pareigomis sekant: pirm.
Juozas Laurinaitis, vicepirm. ir
nutarimų sekretorius Antanas
Kevėža, fin. sekr. Janina Skama,
kasininkė, Marytė Abramavičienė,
Eleonora Paketuriene ir
Genovaitė Kevežienė valdybos
narės. Buvęs valdybos pirm.
Adomas Didžbalis klubo vardu
linkėjo gero pasisekimo naujai
valdybai, nepavargstanti dirbti
klubo gerovei.

Susirinkimą atidarė pirm.
Juozas Laurinaitis pateikdamas
tos dienos darbotvarkę, kuri pri-
imta be pataisų. Įstojo vienas
naujas narys, F. Kazlauskas.
Praeitą susirinkimo protokolą
skaitė buvusios valdybos sekr.
Juozas Vasiukevičius. Buvo klai-
dingai užrašytos paskirstytos
aukos kultūriniais reikalams.

Gum Lung — Auksinis Slibinas — turės garbingas pareigas San
Francisco kinų Naujų Metų ceremonijose. Naujieji 4672 metai
prasideda sausio 26 dieną.

Išsiaiškinus, protokolų knygoje
klaida atitaisyta.

Valdybos vardu kalbėjo pirm.
J. Laurinaitis, pareiškdamas,
kad dėl ateities veiklos tarsi su
valdybos nariais. Jo manymu,
viskas bus daroma, kad būtų
naudingiausiai klubui. Vicepirm.
Antanas Kevėža valdybos vardu
dėkojo nariams už pasitikėjimą.
Kvietė visus narius talkon, rem-
ti valdybą visuose užsimojimuose,
nes vienai valdybai būtų ne-
įmanoma. Susirinkimas tam pri-
tarė.

Revizijos komisijos aktą skaite
Ad. Ramonis, apyskaita sudar-
yta su nemažu pelnu, nors ir
buvo paskirstyta didelė aukų su-
ma, be to, ir dar pasiliko nema-
žai padidinti klubo kasą. Revi-
zijos kom. gėrėsi puikiai ve-
dama Kasos knyga, bei kitų do-
kumentų tvarka. Visi dokumen-
tai įrašyti pilnai ir tvarkingai,
atitinka tikrąybę. Dėkojo vi-
sai valdybai, parengimui kom.
bei visiems nariams, kurie pri-
sidėjo klubo veikloje. Revizijos
kom. buvo iškelta mintis dėl klau-
bo turimo inventoriaus, kas bu-
vo išsiaiškinta einamuose reika-
luose. Buvo perskaityta pora
laiškų Jurgio Janušaičio padė-
kos laiškas už nuolatinę auką
Daužvardžio Fondui jaunųjų žur-
nalistų ugdymui. Antano Rėk-
laičio padėkos laiškas už papil-
dymą įnašo Lietuvių Fonde iki
500 dol.

Sužinota, kad klubo narys Al-
fonso Macaitis sunkiai serga
ligoninėje. Pavesta valdybai pa-
siųsti kortelę klubo vardu, pa-
linkėt greitai pasveikti.

Parengimų kom. rinkimai at-
dėti sekantiam susirinkimui. Pa-
prašyta valdyba pasitarti su kai
kuriais prijaunčiais nariais,
kurie sutiktų bendram darbui.
Inventoriaus reikalu kalbėjo
Adomas Didžbalis, siūlydamas,
kad visas inventorių įskaitant
archyvinę medžiagą ir visos
knogos būtų perduotos naujai
valdybai pagal perdavimo aktą.
Antanas Liudžius pritarė Revi-
zijos kom. už gerą iškeltą min-
tį. Visą turtą sutiko saugoti
Fin. sekr. Janina Skama. Ačiū
Inventorių surinkti pasižadėjo
Adomas Didžbalis. Susirinki-
mas pritarė.

Baigus susirinkimą ilgai pa-

bendrata prie vaišių stalo. Bu-
vo gera progą naujai valdybai
susipažinti su nariais.

Adomas Didžbalis

PATIKSLINIMAS

Sausio 5 dieną "Naujienose"
straipsnyje apie "Istoriniai
kultūros paminklai" pasakyta:
Partenoną pastatė skulptorius
Fidijus, Praksitelis valdant
Atėnus. Turėjo būti: Periklis
valdant Atėnus. (Fidijus ir Prak-
sitelis buvo skulptoriai, o Perik-
lis politikas. M. Š.)

LYGYBĖS NĖRA

Du plėšikai įsilaužė į ameri-
kiečio bankininko vilą. Surišo jį
bankininką, užkimo jam burną
ir pasodino į fotelį, o patys pra-
dėjo darbą prie nedegamosios
spintos.

Padirbėjęs gerą valandą, jau
suprakitavęs visas, vienas tų
plėšikų ir sako:

— Žiūrėk, turtuoliui visada
gerai išėina! Jis sėdi sau fote-
lyje ir spokso, o tu, vargšas žmo-
gus, kamuokis prie tos prakeik-
tos spintos.

— Ne tiek vainioju kirvį, ku-
ris mane kirta, kiek pleištus, ku-
rie iš manęs padaryti.

Ne tiek baisu, kai kas kenčia
nuo svetimų žmonių, kiek nuo
savųjų. Ezopo pasakėčia

Susirinkimų

PRANEŠIMAI

— Zemačių Kultūros Klubo me-
tinis narių susirinkimas įvyks treči-
adienį, sausio 16 dieną 7:00 val. vak.
Hollywood salėje, 2417 W. 43rd St.
Nariai kviečiami atsilankyti, nes yra
daug svarbių reikėtų aptarti, tai pat
bus valdybos rinkimas 1974 metams.
Po susirinkimo bus vaišės.

Rošė Didžbalienė, rašt.

— Marquette Parko Lietuvių Namų
Savininkų organizacijos narių metinis
susirinkimas įvyks š. m. sausio mėn.
18-tą dieną, 7:30 val. vak. parapijos
salėje, 6820 So. Washtenaw Ave. Yra
svarbių reikėtų aptarti. Išsirsite nau-
dingų žinių, liečiančių namų savininkų
ir kitus. Prašome visus skatlingai
dalyvauti.

Stasys Petla, sekr.

ANTANAS KONTAUTAS

Gyv. 6937 So. Talman Ave.

Mirė 1974 m. sausio mėn. 14 dieną, 1:00 val. ryto, subūkęs 77 me-
tų amžiaus. Gimė Lietuvoje, Sialiu apskr. Papilio mieste.

Amerikoje išgyveno 24 metus.
Paliko nuliūdę žmona Ona, pagal tėvus Atstapaitė, sesers vai-
kai — Joseph ir Charles Ukis su šeimos ir kiti giminės, draugai
bei pažįstami.

Lietuvoje liko sesuo Ona Kontautaitė ir sesers vaikai.
Kūnas pašarvotas Lack - Lackawicz koplyčioje, 2424 W. 69 St.

Ketvirtadienį, sausio 17 dieną 10:00 val. ryto bus lydimas iš ko-
plyčios į Lietuvių Tautines kapines.

Visi a. a. Antano Kontauto giminės, draugai ir pažįstami nuošird-
žiai kviečiami dalyvauti laidotuose ir suteikti jam paskutinį pata-
navimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka:
Žmona, sesuo, giminės.
Laidotuvių Direktorai Steponas C. Lack ir Sūnūs. Tel. 737-1213.

ŠVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAIŠKINIMAI, KIEKVIENĄ DIENĄ BŪTINI KRIKŠČIONIUI

"Viešpaties akys ant teisiųjų ir jo ausys klausosi jų maldų".
1 Pet. 3:12.

Mūsų dangiškasis Tėvas yra susirūpinęs mūsų reikalais. Mažiausieji
mūsų reikalai nėra jam permaži, nes parašyta, kad jis žino mūsų galvos
plaukų skaičių. Nors mes esame nupuolę, vistiek Dievas mylojo žmoniją
— nusidejęs ir suteikė atpildą ir atsigimimą ir pagaliau amžiną garbę.
Nemanykite tad, kad jis yra per daug užsiėmęs kitais svarbesniais dalykais
ir kad mūsų maži reikalai bus jam nuobodūs.

Mažą knygutę, pavadintą JĖZUS PASAULIO IŠGANYTOJAS, gausite
nemokamai, jei parašysite tokiu adresu:

F. ZAVIST, 3715 WEST 66th STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629

SV. RAŠTO TYRINĖTOJAI

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street

Tel.: GRowehill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero

Tel.: TOWnhall 3-2108-9

TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS
AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai

MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE.

TRYS MODERNISKOS

AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MAŠINŲ VIETA

REpublic 7-3600

REpublic 7-3601

EUDEIKIS

SENIAUSIA IR DIDžiausia LAIDOJIMO ĮSTAIGA

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI:

DOVYDAS P. GAIDAS

GERALDAS F. DAIMID

4605-07 So. HERMITAGE AVENUE

Tel.: YArds 7-1741-1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE

Telefonas: LAFayette 3-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:

Chicago

Lietuvių

Laidotuvių

Direktoriaus

Asociacijos

AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS DIENĄ
IR NAKTĮ.

*
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE.

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIŲNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNŲ

(LACKAWICZ)

2424 WEST 69th STREET

</

ŽINIŲ ŽINOTOJO ŽINIOS

Nekenksminga kronika be komentarų

★ Aviacijos Sgt. A. Schulke, nuo 1914 m. Prez. Niksonas prisiklausęs įvairių žinių, komentatorių kalbų, tapo karingu ir norėjo paduoti prez. Niksoną į Karo lauko teismą Watergate byloje. Besirūpindamas aukštaisiais valstybės reikalais jis susirgo. Ligoninėje jis pateko į psichiatrijos skyrių. East Lansing, Mich., policija turėjo uždaryti savo šaudyklą 30 dienų anksčiau, nes ten anksčiau pradėjo minkai poruotis. Italas Carlo Bergamini vairavo mašiną 43 minutes važinėdamas užrištomis akimis po Carrara miestą. Jis sakosi sumušęs bet kokį tokio važinėjimo pasaulinį rekordą.

★ Philadelphia policija su laikė 90 m. Mrs. Francis Kelly už narkotikų pardavinėjimą vaikams. Pastebėjusi policiją, ji norėjo pabėgti ir būtų tai padariusi, bet negalėjo perlipti aukštą mūrinę tvorą. Bėgdama ji išmėtė 3 pakelius heroino milietis. 89 m. Albert Barke buvo pagestas jaunųjų Washingtono miesto skautų už jiems vadovavimą.

NAUJOJI GOLD COAST INN

Geras lietuvių ir amerikiečių maistas yra mūsų specialybė. Priimami užsakymai grupinėms sueigoms gimtadienių, laidotuvių ir kitoms progoms, pasirenkant geriausią šeimos stiliaus maistą ir gerimus.

LARRY IR BEA LAURIAN

Naujieji Savininkai

2525 West 71st Street, Chicago, Ill. 60629. Tel. HE 44149

MOVING — Apdraustas perkraustymas

Pigus ir sažiningas patarnavimas. Naujausi kraustymo įrankiai. Ilgų metų patyrimas.

AL NAUJOKAITIS

2022 W. 69 ST., CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

VYTAUTAS ŽUKAUSKAS — MARIA NOREKIENE

2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629. • Tel. WA 5-2787

Didelis pasirinkimas įvairių prekių.

AUTOMOBILIAI, ŠALDYTUVAI, MAISTAS, PINIGAI.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737

3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320

Įvairių prekių pasirinkimas: motociklai, šaldytuvai, automobiliai, maistas, doleriniai Cerifikatai.

V. VALANTINIS

J. AUGUSTAITIS

ANTANAS SMETONA IR JO VEIKLA

154 pusl. knyga.

Kaina \$2.00

Nel vienas žmogus, noris pažinti nepriklausomos Lietuvos ir Antano Smetonos valdymo laikotarpį, negalės apsieiti be J. Augustaitis parašytos knygos. Ši knyga būtina kiekvienam, norinčiam pažinti ne tik Lietuvos praeitį, Lietuvoje gyvenusių ir Smetonos valdymo laikotarpį pažįstanti žmonės tvirtina, kad J. Augustaitis teisingiausiai ir tiksliausiai aprašė ir įvertino Antano Smetonos veiklą.

J. Augustaitis knyga galima gauti "Naujienose" darbo valandomis. Kas negali užsisakyti "Naujienose", tai prašomas persiųsti \$1.50 čekį arba Money Order, pridėdami 20 c. persiuntimui paštu, tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. HALSTED STREET, CHICAGO, ILLINOIS 60608

Gave pinigų, tuojau knyga pasieks.

Lietuviams reikalinga literatūra

Kiekvienas lietuvis, kuriam rūpi gimtinio krašto, laisvės ir lietuvių gerbūvis, privalo susipažinti su žemio išvardintomis knygomis. Čia suminėtas knygas galima užsisakyti Naujienose.

Juozas Kapočinskas, SIAUBINGOS DIENOS. Atsiminimai apie leidžiant Lietuvą, bėgimo nuo bolševikų ir gyvenimo tremtinio stovyklose Vokietijoje. 273 psl., kietas drobės viršelais kaina 4 dol.

J. Audėnas, PASKUTINIS POSĖDIS. Minučių tikslumu aprašyta paskutinės nepriklausomos Lietuvos dienos ir valandos, kuriose yra išsiskędęs nesikeičiantis komunizmo klaidingumas pavergiant tautas ir asmenis. 270 psl. \$4.00.

ČIKAGIETIS ĮSPŪDŽIAI KOMUNISTŲ PAVERGTŲ LIETUVŲ. Autorė buvo Vilniuje. Trakose, Druskininkuose, Kaune, Naudakiose, Klabėdote ir Palangėje. Vaidžius anksčiau, ka ji ten matė kokias kalbas girdėjo ir ka jai žmonės pasakė. 95 psl. \$1.50. Yra taip pat išversta į anglų kalbą.

D. Kuralis, MAGIŠKŲJU KILIMU Į VILNIŲ. Kelionė į Lietuvą įspūdžiai. Ilustruota foto nuotraukomis. 331 psl. \$3.00.

D. Kuralis, KELIONĖ Į ANAPUS GELEŽINĖS UŽDANGOS. Autoriaus pastabimas neapgauna turistų ir agitropo propaganda bei užmaskavimai. Abi knygos parašytos lengvu, gražu stiliumi.

Vincas Žemaitis, LIETUVIŲ ETNINIŲ SIENŲ KLAUSIMAI. 3 istoriniai žemėlapiai. 106 psl. Kaina \$2.00.

Vincas Žemaitis, LIUBLINO UNIJOJOS SUKAKTIES PARASTĖJĖ. 84 psl. Kaina \$1.50.

Šie ir kiti leidiniai yra gaunami.

NAUJIENOSE, 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

atstaukiant darbo valandomis arba užsakant paštu ir pridėdami čekį ar piniginę perlaidą.

dojami po 4:30 val. vak. Bus imama 25 dol. už kiekvieną sugaištą valandą. Lietuvių šv. Kazimiero kapinės Chicagoje ima daug didesnę mokesčių už laidojimą sulig lietuvių papročiais bei tradicijomis, nesinaudojant moderniomis laidojimo priemonėmis — mašinos su kabliu karsui atvežti ir į kapą nuleisti.

★ Pensilvanijos universiteto tyrinėtojas paskelbė pasauliui, kad Amerikoje yra tam tikras nuošimtis kolakolikių. Jie kasdien išgeria gana didelį kiekį bet kokio Cola pavadinimų vaisvandenių ir be jų negali apsieiti.

Atėjo žinia, kad lapkričio 3 d. Baltųjų Rūmų žurnalistas spaudos konferencijai kambaryje su ruošė konkursą, kas toliau nuspiaus. Tą pačią dieną pasklido gandas, kad prez. Niksonas ruošiasi atsisakyti šio pareigų, nors Watergate byloje niekas nepaskendo. Visą laiką esanti revoliucionierė ir daliną laiką dainuojanti liudies dainas Mrs. Wendy Berlowitz, kuri sakosi saugojanti vakarų civilizaciją ir Judeo — krikščionybės etiką, buvo sulaukta už visiška apsiuoginimą prieš bėgartinę 2,500 vyrų auditoriją Chicago Civic centro plazoje. Mero Daley mėlynoji gvardija ją uždarė prietaikydama vakarų civilizaciją saugojančius įstatymus už netvarkingą bei nepadorų elgesį viešojoje vietoje ir už sceninių dalykų išdarinėjimą be reikiamo leidimo.

★ Ohio State universitetas ir jo Sigma Phi Epsilon Korp! padarė ne žingsnį, bet šuolį lytinės segregacijos kryptimi. Ji pasamdė 5 pėdų 2 colių aukščio ir 175 svarų svorio Mr. Jam Sword namų motinos pareigoms. Virginijos valstijoje Montgomery apskr. moterys atsiekė stambesnių laimėjimų: po ilgos ir sunkios kovos moterims pripažintos teisės ne tik tarmuoti gaisrininkais, bet ir važinėti kopečijų bei busokų arba kablių mašinomis ir įeiti į degančius namus su kirviais, švirksintais ir kitomis gaisrų gesinimo priemonėmis. Betgi stambiausia laimėjimą moterų lygybės kovoje atsiekė New Jersey valstijoje, kai Weehawken miestelio viešųjų darbų komisyonierius nusilenkė reikalavimui ir pasamdė vieną moterį gatvių valymo darbams. Tuo būdu tas miestelis priartėjo prie Maskvos lygio, kur gatvių valytojos yra moterys.

Žinių žinotojas

Našlių klubo veikla

Sausio 11 dieną Našlių ir našliukų klubo susirinkimas įvyko Hollywood Inn salėje. Dėl blogo oro, šalčio ir priversto storo klando sniego, narių atsilankė nedaug. Pirmininkė Mary Nabereza atidarius susirinkimą visus pasveikino. Mirusios narės Mary Norkus ir Agnes Geleznais buvo pagerbtos vienos minutės atsisojimu tyloje.

Skaitytas Barbara Bayer sušaus padėkos laiškas. Valdybos pranešimai priimti. Apie Naujų 1974 metų parengimą pranešimą padarė Sofija Petrošius, Agnes Deikus ir John Jonikas, su geromis pasekmėmis.

Knygų revizijos pranešimą padarė Rožė Didžgalvienė. Visą atliko plačiai ir aiškiai. Visų 1973 metų Petrošiaus pranešimą patvirtino. Birutės Pašinskienės nebuvo.

Tradicinis banketas bus ruošiamas spalio mėn. 13 dieną, toje pačioje vietoje. St. Patrick parengimas irgi įvyks.

Pirmininkė Nabereza pasiūlė spalio 13 dieną, toje pačioje vietoje. Pirmininkė Nabereza vedusiems nariams \$10 dovaną siūlo išmokėti banketo progą.

Viena našlių porėlė apsigėdė ir išvyko gyventi į Hot Springs, Ark. Po dviejų metų atsilankė ir norėjo gauti iš našliukų klubo dovaną.

Susirinkimui pasibaigus, buvo vaišės, o George Joniko orkestras grojo šokiams.

Koresp.

HELP WANTED — MALE-FEMALE
Reikia Darbininkų ir Darbininkių

FACTORY — GENERAL

Well established company with excellent fringe benefits needs reliable men and women for general factory and as trainees on various paper converting equipment.

FIRST AND SECOND SHIFT

See Mr. BUCHMAN

NATIONAL BLANK BOOK COMPANY

7609 INDUSTRIAL DRIVE.

FOREST PARK, ILL.

An Equal Opportunity Employer

Parapija sudėjo \$15,803.00 aukų

Marquette Parko Gimimo šv. Mergelės Marijos parapijos nariai vien per Kalėdas parapijos reikalams sudėjo \$15,803.00 aukų. Parapijiečiai pasitiki dabartinio klebonu Antanu Zakarasku ir kitais Marquette Parko kunigais. Tos pačios parapijos nariai gražiai atsisveikino su kun. Jonu A. Kuzinsku, iškeltu į Waukegan'ą. Jis gražiai sugyveno su parapijos nariais.

Mėnuo Saulutę vedė

Plačiai mūsų liaudyje yra randamas tikėjimas, kad Saulė ir Mėnulis sudaro vedusiųjų porą: Mėnulis yra vyras, Saulė — žmona, o žvaigždės esą jų vaikai. Iš pradžių Saulė su Mėnuliu gerai sugyvenę, bet vėliau jie susipykė ir išsiskyrė, todėl dabar niekas kartu nei užteka, nei nusileidžia. Susipykimo priežastis dviejopai aiškinama: jie susipykę nepasidalindami savo dukters žemės arba susipykimo priežastis buvusi Aušrinė, kurią Mėnulis pamylėjęs ir pasidarys neištikimas Saulei.

Tu, Saulele, tu šiltoji, Nesušildyk labai.
Tu, Mėnuli, tu šviesusis, Nesušviesink labai.

Dr. J. Balys,

(iš Liet. tautosakos skaitymai)

— Kas geriausiai įsitikino praktikoje, kad žemė yra rutulio formos?

— Sovietų komunistai. Penkiasdešimt metų jie spaudė ir Vakarus, o dabar spaudalai ima grįžti iš Rytų.

TRUMPAI

— Pr. Karalius, Cleveland, Ohio, sėkmingai vadovauja Šv. Kazimiero aukšt. lituanistinei mokyklai. Joje moko V. Augustaitis, I. Jonaitienė ir P. Joga.

— Adomas Kantautas, Albertos universiteto Edmontono mieste, Kanadoje, bibliotekos tarnautojas, paruošė lietuviškos bibliografijos 2-ją laidą, apimančią straipsnius ir leidinius apie Lietuvą įvairiomis pasaulio kalbomis iki 1972 m. Knygą išleis Albertos universitetas.

Dainininkė Bette Middler mėgsta gėles ir įvairius augalus. Čia ji matoma savo bute Greenwich Village.

HELP WANTED — MALE-FEMALE
Reikia Darbininkų ir Darbininkių

REAL ESTATE.

REAL ESTATE FOR SALE

Namai, Žemė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE

Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ŽEMAIMS NUOSIMCIAIS MĖNESINIAIS ISSMOKEJIMAIMS

DEL VISU INFORMACIJU, KREIPKITES I

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI

VISU ROCIU DRAUDIMO AGENTURA

J. BACEVICIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — PRospect 8-2233

biamis. Visi skaitytojai yra prasminti Naujienas ir jas platinti. Visi lietuviai yra kviečiami atkreipti savo dėmesį į Naujienas, susipažinti su jomis ir jas užsisakyti.

— Miami, Florida, Lietuvos Atgimimo Sąjūdis šio sausio 25 d. 4 val. p. p. Lietuvių klube 3655 NW. 34 St., ruošia dail. Antano Rūkštelės parodą ir sol. Elenos Jurgailaitės koncertą. Po programos bus kavutė. Tikimasi gausaus dalyvių skaičiaus susirenkant.

— Lietuvių abiturientų, baigusių vidurines (high schools) mokyklas Chicagoje ar jos apylinkėse, pristatymo ir susipažinimo vakaras, globojamas Liet. Mot. Fed. Chicago klubo ir talminkaujant abiturientų tėvams, įvyks š. m. gegužės mėn. 19 d. Sabre Room restorane, Oak Lawn. Be šio pobūvio, numatoma artimoje ateityje suruošti jaunimo daliojo žodžio vakarą. Informacijai prašome skambinti: S. Bacevičienė — PR 2-2233 arba S. Jelonienė — RE 7-2560. (Pr.)

— Pirmą sykį įvairūs lietuviškos muzikos rinkiniai — pramoginės, liudies dainų, kaimo ir daug kitų randami 8-track stereo tape cartridges — \$6.95, bei cassettes — \$5.95. Pilnam sąrašui rašykite Anatole Productions, Inc., 5845 So. Oakley Ave., Chicago, Ill. 60636. Tel. (312) 778-2100. (Pr.)

— Kriaučialūnų Vardo Mont. Vaikų namelių dešimtmečio bailius įvyks sausio 19 d. 7:30 val. vak. Jaunimo Centre.

— Stasys Dagys iš Gage Parko apylinkės pakartotinai parėmė Naujienas, įteikdamas 6 dol. auką. Naujienų vadovybė ir Vajaus komisija nuoširdžiai dėkoja visiems už aukas, gerus linkėjimus ir gražius žodžius dienraščiu bei jo bendradar-

2 BUTU MŪRAS Marquette Parke. Moderni virtuvė, įrengtas beismanas, naujas dujų šildymas, aliuminijaus langai, geležinė tvora, garažas. \$30,500.

MARQUETTE PARKE 7 kambarių 1 1/2 aukšto namas su garažu, 30 pėdų lotas, 2 vonios. Gazu šildymas. \$19,600.

ARTI MŪSU VISU — modernus 12 m. mūras, įrengtas beismanas. Garažas, Karmetai. \$21,700.

MARQUETTE PARKE 1 1/2 aukšto namas, Vienas modernus butas su 3 miegamais ir kitas aukštai tinkanti viena didelė arba 2 artimom šeimom gyventi. \$21,500.

TVIRTAS APARTAMENTINIS MŪRAS. Arti Kedzie — pora bloku nuo parko. Naujas dujų šildymas. Švariai nudažytas. \$18,000 pajamų. Kalna \$69,000.

4 BUTU GRAZUS MŪRAS arti vienuolyno. Naujas dujų šildymas. Alum langai, Karmetai. 3 auto mūro garažas. \$42,000.

PLATUS VERTINGAS LOTAS Marquette Parke. Kaina \$9,900.

VALDIS

REAL ESTATE

7051 So. Washtenaw Ave. RE 7-7200

NEPAPRASTAS PIRKINYS

Modernus būnašlov tinka bet kuriai šeimai. Geriausia vieta Marquette Parke. Tuoj galima užimti. Sumažinta kaina visu ketvirciu jo vertės, kadangi reikia skubiai parduoti.

ŠIMATTIS REALTY

2951 W. 63rd St. (Prie Sacramento)

Tel. 436-7878

BUILDERS AND CONTRACTORS

Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR

Irondu mieste ir užmiesty naujus ir nerastant senus visu rūšių nemo apšildymo pečius, air-conditioning, vandens boilerius ir stogu rinas (gutters). Dirbu greit, sažiningai ir garantuotai.

DOMAS ŽUKAUSKAS

4444 So. WESTERN AVE

Chicago, Ill. 60609. Tel.: VI 7-3447

PLUMBING & HEATING

Service 24 hours

10305 So. St. Louis

Tel. PR 9-2955

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

ir kitus kraštus

P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave.

Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

A. G. AUTO REBUILDERS

Čia automobiliai išlyginami ir nudažomi. Darbas atliekamas sąžiningai ir gerai, prityrusių darbininkų. Kainos nebrangios.

3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill.

TEL. — 776-5888

Anicetas Garbaciauskas, sev.

REMKITE TUOS RIZNIERIUS,

KURIE GARSINASI

"NAUJIENOSE"